

1915

Printed in Turkey

Ա Ա Խ Բ Բ
Ե Շ Ե Խ Բ Կ Ե Ե
Մ Ե Օ Հ Թ Ե Մ Ե Ե
Ա Ա Բ Բ Բ Բ

Ա և քենակի խարճը իլէ սրասմա օլունտու:

PHILIP C. L. STUBBS
1810.

Ակադեմիան լարըն գլաւմահանէսինտէ

Անտառապահութեան էպոս էլլ.

(44 - u. k.)

9762

1960-1961
1961-1962
1962-1963

Annual report

Volume 13, No. 1

Annual report
of the
International
Organization
of Standardization
and its
Technical Committees
and
Subcommittees

120-112-117 20110

10101-2011

27-2013

Ի Ա Ր Ք Ե Լ Ա Մ *

Կեղեցի էվլատլարընըն իշխն-
տէ նէ քրտար պէօն, ախմաք,
թէօվէքէլի պուլունսա պիր
քիմսէ, էկէր ազ չօք աքլը քէնտինէ
մալիք իսէ, վէ որ հաւատքըմըզըն
պաշլը խորհուրդլարընը պիլիրսէ՝ հեր
հելպէթ որ Ի՞ծածինի տէ թանըր, վէ
օնա քէնտի հալինէ կէօրէ իպատէթ է-
տէր. նիճէ չօք տէֆա իշխտիրիզ փէք
պայաղը ատէմիէրին սղզընտան պու մի-
սիլի սէօզէքի պիր թէհլիքէտէ պու-
լունտոքլարընտա ԱՅ Ի՞ծածին սէն ունի
ժողովար, սէն պանտ ետրում ելէ: Աէ հա-
ձէթ, հեշ տէկիլ իսէ երլտա չօք տէ-
ֆա պու ազիզ վալիտէնին եօրթուլարը
կէլտիղինտէ՝ անարատ Յղութիու, որ
Ծնունդու, մաքուր Ի՞նծայումու.

բերկիալի Աւետումու, հրաշտի Ա եւ
ըափոխումու, ինուան օլանըն Փեքրի աշր-
լրը, վէ եիւրէյինտէ պիր մուհապպէթ
փէյտահ օլուր պու վալիտէյի սէվմէկէ:
Խմմա էկէր՝ նիմէ վաճիպ տիր, պիր ազ
ֆիքիր քոյսն քրիստոնէ զիքը էթտի-
կիմիզ եօրթուլարտա՝ օլ կիւնլէրին խոր-
հուրդլարընը տիւշիւնիւրսէ, քէնտին-
տէն ալիմլէր իլէ օնլարըն սէօհպէթինի
իտէրսէ, քիլսէնին շարականլարընա,
գիրքէ, աւետարանա քույտք ասարսա,
պու հրեշտակլարըն սուլթանընըն՝ ազ
չօք վարքընա վուքուֆ օլուր, վէ օնա
կէօրէ եիւրէյինտէ մուհապպէթ արթարէ
Ա Ե լաքին, պու ձիւմլէ իլէ՝ տահա
էյիմէ աղնայամազ՝ նէ թիւրլիւ նազար
իլէ պաքտը Ալլահ էֆէնտիմիզ՝ պու սէվ-
կիւլիւ քրզընա. նէ թիւրլիւ առաքինու-
թիւնլար իլէ օնուն ձանընը տօնաթոր,
շէօյլէ, քի թօփրաքտան հասրէ օլան
քրզձըղազ՝ քէնտի տէրէմէսինտէն իւս-
տիւն օլուպ՝ կէօյլէրին, վէ եէրին սուլ-
թանը օլտու: Պու էմիլտէն ֆիքը էթ-
տիմ պու ազիզ վալիտէմիզին վարքընը
պու քիթապձքքտա մէօհթասէրի մէյ-
տանա քօմաղա, ալէլ խուսուս պու վաւ-

զիակյե ջերմեռանդ՝ հեմ որդեգիր օլան
ճանլար իշին զիրա օնուն վարքընը
օքուտուքլարընտա՝ ազտան չօք տույա-
պիլսինլէր՝ նէ լութուֆլար, քէրէմլէր
էնտիլէր կէօյտէն օնուն իւղէրինէ. եւ-
րէյինտէ օլան մուհապպէթի Ա.լլահա՝
նէ ըուտպէտէ իտի. արդարլարա, վէ
կիւնահքէրլէրէ՝ նէ տէրէճէտէ մու-
հապպէթ կէօտէրտի. պաքիրէլիղի.
խոնարհութիու, համբերութիու՝ նէ
թարզ մէնէնտօիզ իտի : Պունլարըն
ձիւմլէսինի պու քիթապտա կէօրմէ ի-
լէ, պիր թաշտան եիւրէք տախի օլսա՝
թէպըէնիր, հավէսլէնիր, վէ արզիւլէր
պու վալիտէյի սէվմէկէ, օնոս հըզմէթ-
էթմէյէ, օնուն մուհապպէթի իշին՝
կիւնահտան քաջմաղա, վէ օնուն ա-
ռաքինութիւնլարընը տախի իշլէթ-
մէկէ, քի օնուն նազարը ալթընտա օլա
պիլսին, վէ էվլատը սայրլուըն : Խ.յ իմ-
տի, ազ՝ չօք պիր մէյվէ չըքարան օլուր-
սա պիզիմ պու ճիւզիւ զահմէթիմիզ-
տէն՝ պէն տէ պէրապէր Ա.լլահ էֆէն-
տիմիզէ փառք վէրերիմ, վէ նբ վալի-
տէյէ շիւքիւրլէր սունարըմ, պանա-
քէնտի վարքընը եազմաղա քիքեր վէր-

տեսի իշխն : Պու քիթապը մաղսուս
հեր քեշինին աղնամասը իշխն՝ պայաղը
կիմուրք տիլինտէ եազտըմ . նիճէ իս-
տամպօլտա՝ հոգևոր սէահպէթ օլու-
նուր , վէ քելիսէլէրտէ վագ վե-
րելիբ :

Աջածին մայր տեսան:

፩፻፭ የተተለያችነ

WE know it's hard to believe, but it's true.

ՅԵԿԱՅ ՆԵՀԵՊԵՏԻ
միւտերի Խասհակըն օրհ-
նուիունու ալտոքտան սօն-
րա աչքք. պիր եերտէ ույ-
քոյա վարտը խէ՛ տիւ-
շիւնտէ պիր ս՛յիր կեօրտիւ. պիր մերտիվէն տիքի-
լի հաւատա, պիր ունու կեօյտէ, պիր ունու եեր-
տէ. մելայրքլար էնէրլէր ըբքարլար ըտը ծնուն իւ-
ղէրինտէ. եօքարը պաշնետա տուրուպ Ըլահ է-
թէնտիմիկ տէտի Հակոբա. * Խանի Տեր Շն ուն-
դի երինչէր. զի վերինը՝ յորուա գուադ ննջնցէր, ժեզ-
պաց զառ. և զառակի տում : Խան Եղիշէ զառակի տո-
ւուրիւ զառապ երիշէ... և օրհնեսցին 'ի ժեզ ուն-
դուք երիշէ' և 'ի զառակի տում' : Խանի, ունդ իմ
առհնուա Շնուհի... տօքան, զիքու սայուադապան ենիշէ
առհնուա զիքեծեցին. զի սենին Շնորտելաքընուա : Ենի-
շէ անենին Շնօրտելաքըն ենիշին տանուա պատուք օքանաց :
զի Շնօրտելաքըն ինին Ենի. Քիւնին օրհնել օւթուա :

3 Պատ 1 . «Է Անոնց սկզբանի մասին» :

Պու հոգեւոր մերտիվիւնէ՝ մեկնիչէք մանա վերատիրլէրինտէ՝ տէրլէք . պու մերտիվիւն՝ Հանուն մարդեղութիւնունու կէօստէրիր . Հան Հակոբոսան տօղաճաղըտը, եանի՛ Հակոբուն սինսիլէսինտէն . Եւ իմտի, նիծէ մերտիվիւն՝ այսք այսք կէօյտէն եւըտէք իտի, պունա քէզալիք տէ՛ Հակոբուն եվլատըլարընտան՝ պիր պիր արմարըըրա էնիսպ տօղաճաղըտը Եր Անձածին, վէ օնտան Հան միածին . վէ պու եվլատըն սէպէպինէ՝ իշտէ պիւթիւն միլէնըլէք օրհն նել օլտուլար : Իմտի նը կըսուն սինսիլէսի՛ Համկու Նահապետտէն պաշատը . չա կէլտի Դաւիթ մարդարէյէտէք : Դաւիթին սցյունտան տօղտու Կաթան, վէ Առղոմնն իմաստուն . Կաթանըն թօրուն լարընտան տօղտու Ծովակիմ, սը կըսուն փէտէքի, վէ Առղոմնուն թօրունլարընտան՝ նը Աննա, օնուն վաղիաէսի : Իշտէ պու իրի թէմիզ ճան Ալլահտան իւկիւթլէնտի, աթա օլմաղա եօյլէ պիր Եվլատա, քի նիծէ ո մերտիվիւն՝ կէօյիւ եէրէ եագլաշտըրմըշըտը, պու եվլատ տա, Ալլահը՝ ինսանա գալուշտուրտու Ծոուն վայխտէսի օլմազիլէ : Հովակիմ վէ Աննա՝ օ վաքտին հալինէ կէօրէ՝ իհապարը քիշի զատէ իտիլէք . Ալլահա տինտար . օրէնքին թէմպիհլէրինի թութտուքտան սօնրա՝ տուվայյա, ծոմա, վէ ողորմութիւնա հավէսլի իտիլէք . քէնտի իրատլարընը իւչ հիսսէ ետիպ, պիր հիսսէսինի՝ տաճարա վէ քահանալարա վէրիրլէք իտի . պիրինի՝ ֆուքարէլէքէ տազտըրլարըտը . վէ իւչիւնծիւ հիսսէլիլէ՝ քէնտիլէրինի իտարէ ետէրլէք իտի : Եթիկիրմի սէնէ օլմուշտու տիւնեայա կիրէլի, պիր եվլատա մալիք օլմայրա՝ զիյատէ միէրուշանլըք իչինտէ քալմըշլարըտը, ալէլ խուսուս Աննա՝ զիրա ոլ վաքիթլէրին

ըին սայկըսընա կեօրէ՝ չօճուղու օլմայան քարը՝ ի-
րէզիլիք չէքտիքտէն սօնրա՝ նալէթլէնմիշ կիսի
տայըըը ըտը ճօմահամիտ արասընտա : Պու սէպէպ-
տէն, Եննա՝ կէճէ վէ կիւնտիւզ ահիզար իւսիւա՝
կէօզ եաշլարը տէօքէր իաի . քուրպանլար սունար
ըտը Ալլահա, քի քէնտինէ պիր էվլաթ վէրսին .
օ էվլատը տա՝ Ալլահա փէշկէշ վէրմէյէ նիւթլէր
վէ ուխտար քօտու : Պունա մէնէնտ տէ՝ Հոգա-
կիմ՝ խայըը առէլլէր իտէր իտի Ալլահըն օրհնու-
թիւնունու էնտիրմէկէ էվինին իւզէրինէ , քի սին-
սիլէսի մէ յիշսիզ քաղմասըն :

Պ Ե Գ Ի Վ Բ Ի Ւ Ճ Ի :

ԱԵ ԱՇԽԱՏԻՆԻՆ անորդու յուղ-լու-նու :

Պու միսիլի առաքինութիւնլարտան օսան-
մայըպ՝ Հովտկիմ վէ Եննա, իլլա տահա
զիյատէ քէնտիլէրինի վէ նիւրէքլէրինի՝ Ալլահա
պիւսպիւթիւն թէսլիմ էթմէտէ իրէն, պիր հրեշ-
տակ կէօրիւնփուպ Եննայա՝ միւճտէ վէրտի, վէ պիլ-
տիրտի նիճէ տուվասը քապուլ օլտու կէօյլէրտէ .
վէ Ալլահ էֆէնտիմիզ՝ քէնտիսինէ պիր քըզ վէ-
րէճէր իտի, իսմի Անրիամ քօնմազ, վէ պու էվ-
լատ՝ կէօյիւն վէ եէրին սէվինճի օլաճալ ըտը : Պու
խայըըլը հապէրի՝ սյըրըճա Հովտկիմէ տէ կէօթիւր-
տիւ Ալլահըն մէլայըլը : Նէր քիշի աղնայապիլիի՝
պու իրի ծանլարըն սէվինճինի, պու միսիլի խայըըլը
հապէրէ՝ եիւրէքլէրինտէրի օլան սէվինճ, վէ
եիւզէրինտէրի օլան ֆէրահլըք՝ մէյտանա չըքար-
տը հրեշտակըն վէրտիյի միւճտէյի՝ սյըրըճա իրէ-
սիւ-

10. Պատ. 2. սբ Ածածիննեն յղաւթեաւ :

սինէտէ : Խմտի եխւզիւ քօյու եէրէ տիւշիւա՞ սէջտէ քըլտըլար Ալլահա , վէ պինլէրձէ ալքըլըլար տուալէր ուռնուա՞ նկյէթլէրինի , վէ ուխալարընը եէնիլէտիլէր՝ պու էվլատը Ալլահըն տաճարընա փէշկէշ էթմէկէ՛ փէք քիւչիք եազընտա : Խյ իմտի՝ չօք վաքիթ կէչմէյիպ՝ Ծննա համիլէ օլտու Պանկտեմբերին սէքիկինտէ : Խշտէ պու կիւն՝ եկեղեցի պէօյի՛ք զիննէթ իլէ՛ կտտարել ետէր անարատ ՀՅղութե եօթթուսունու . եանի՛ օ կիւնտէ անարահիմնէ տիւշտիւ նբ կոյս՝ սկզբնական կիւնահըն . հէօքսիւ ալթընտա օլմայարաք : Պու խորհուրդու աղնատա իշխն՝ պիլմէլիյիգ : Աղամ՝ եասաք օլան մէյլէտէն . եէմէյիլէ՛ Ալլահտան քԷնտինէ փէշկէշ օլան ճիւմիէ լութու ֆլարը քայլ էթտի , ալէլ խուսուս անմեղութիւնու . պունուն իլէ՛ հէմ էօլիւմտէն էզառ իտի , հէմ Ալլահըն տիղարընա լայըը իտի : Խմտի . հէմ ճան իլէ , հէմ թէն իլէ՝ շըպլաք . վէ սէֆիլ քալտը . թէն իլէ , զիրա էօլիւմին օլտու . ճան իլէ , անմեղութիւնու քայլ էտիպ՝ Ալլահըն տիւշմէնի օլտու : Խյ իմտի՝ քիւքի Աղամ էվլատը ըսու՝ անա բահմինէ տիւշտիյինտէ՝ պու կիւնահ լէքէսի իւզերինտէ պունմալը . վէ պաշկա եօլ իլէ պու լէքէտէն քիմսէ գութթուլմագ՝ քաքաթ ՀՅնուն արդիւնքլարը իւլէ , քի վէրիլիր պիզէ նբ մկրտութիւնտա : Խյ իմտի տէտիկիմիթօէ՝ նբ կոյս Ածածին՝ անարատ , լէքէսիզ , նբ Ծննանըն բահմինէ տիւշտիւ՝ պունու աղնարըզ , քի . նբ . կոյսա՝ երլանըն զէհիրլի նէֆէսի տօքսւնամատը . հիշ սիր թաքիքէ պիլէ օլմատը , քի Ալլահըն կէօպիւնէ սայըը ինսանլար կիպի՝ չիրքին կէօրիւնսիւն . եա ալէսէվլիյէ պօզկուն լրւքտան խէլաս , էպէտիլտէն սցրըմըշ , սէշիլմիշ .

Քւկիւթէնմիշ . հէր վարիթ լութք իլէ , շնորհք
իլէ տօլու . նիշին քի՝ Ելահըն պիր թանէ եվրատընա
ընակարան օլաճաղ ըտը . եվրատ իլէ վաղիտէնին
պէյնինտէ ույկունլուք վաճիպ իտի : Հոգին սրուն
տաճարընտա՝ եքսիրլիք՝ լէքէ՝ պուլունմասա կէ-
րէք իտի : Խնճամինտա , չիւնքի պու քարը երւա-
նըն պաշընը եզէճէք իտի՝ ֆարդ իտի , քի օ երւան
օնտան քաշըն , վէ պիր թիւրլիւ ևանընա ևաք-
լաշմասըն :

○—————○

ՊԵՊ ԻՒՇՏԻՇ ՃՇԽ

ԱՅ խյառն՝ Օնունդու :

Սբ Եննա տօքուգ այ բահմինտէ պէսլէյիոլ պէ-
կցյու , նէ թիւրլիւ հավէս իլէ պէքլէր ի-
տի՝ վաքտի . տօլուա՝ տիւնեայա կէլոխին պիր թանէ-
ճիք , վէ անդրանիկ քըզը . քէնտինտէ օլան քըսը-
լոք իրէզիլիյի քալտըրօրն , վէ տիւնեայը շազլող
իլէ տօլտուրսուն : Եյ իմահ՝ Անպտեմքերին սէ-
քիզինճի կիւն՝ Աազարէթ շէհրինտէ տիւնեայա
կէլտի , են շնորհքլու , են կիւզէլ , վէ սրլարըն
նրու Անրիամ : Աիծէ կէօրտիւք եօքարըտա Յո-
վակիմ , վէ Եննա , իքիսիտէ փատիշահ սինսիլէ-
սինտէն , վէ քահանայապետ սինսիլէսինտէն օլ-
մաղ իլէ Աաթան՝ նը կոյս Անրիամ՝ հէմ թա-
գաւորական , հէմ քահանայապետական սինսիլէ-
սինտէն տօղտու . նիծէ պու կիւնիւն շարականընտա
օքուրուղ . Որ զնոսադուն Ելքրահոմու նահագլութէն
մէր ըստ հոգւոյ . ատհանայական և Եագուորուիոն
գուտաղնացն միացէալ ցուցէր ոյնօք ՚ի յըննայէ :

Գիքը

Գիքը էտելիմ պու իքի ազնիզ ճանլարըն, եւս
նի Հովվակիմին, վէ Եղնանըն քուծաքլարընա ալշ
տլրլարընտա, կեօզէրի իլէ կեօրտիւքլէրինտէ՝ պիք
թանէ ձիք քըզլարընա օլան մուհապակէթէնի, վէ
սէվինմինի : Աւըչէք տիւնեա սալթանաթընտա
փայէլի տէյիլ իտիլէր՝ լաքին քիշիզատէ, էն պէօյ-
իւք սինսիլէտէն իտիլէր • ինսանլար պէյնինտէ փէք
իհմիշամլը տէրէ ձէտէ տէկիլ իտիլէր, լաքին Վ. Լ.
լահըն հուզուրունտա՝ կիւնահսըզ կէզմէ իլէն,
հէմ նազարը ալթընտա ըտրլար, հէմ պէօյլէ եվ-
լատա աթա օլմազա թայըն օլմուշար ըտր : Երիկե-
մի եըլտան պէրի արզուլէտիրէրի մէյվէյի՝ պու
կիւն կեօրիւպ, պու կիւն լէզէթինի ալբա՛ հրեշ-
տակլար ըլա պիրլիքտէ սէվլըրէր իտի, սէվինիր-
էր իտի, վէ Վ. լահա պինլէրծէ շնորհակալութիւն-
լար սուժարլապրըտը : Զիրա պիլերլէր իտի, քի
պու եվլատ իչին օլ քըտար կիւզէլ գովասանք-
լար, կիւզէլ թէմահիլէր եաղըմըշ ըտր ածաշունչ-
տա : Խնորդարէլէրին՝ քիմի Վ. հարոնուն գաւազա-
նընա պէյնզէթմիշ իտի . Պատական Վ. հորոնն : ո՞՛
ծառվիշցաւ . քիմի պիք կիւզէլ մէօհիւրլիւ փունա-
րա . Վ. լինի ինսետւ . պիք կիւզէլ ալթըն սարայա :
Պատապ սսիւնիւն . ճէննէթին քափուտունա . Պատակա-
նէլինից . սապահ եըլտրզընա . Վ. սպու տառառութէտն .
քէթ օլմազ քալէյէ . Վ. շտարի դաւթիւնն : ի-
մաստութի թահտընա . Վ. լուս իմաստութիւն : Ե. յ.
իմտի՝ պէօյլէ եվլատա մալիք օլտուքլարընտա Հո-
վակիմ վէ Վ. ննա՝ քիմ օլապիլիր իտի պուն-
լարտան զիյատէ թալէհիլ սիւնեա իւզէրինտէ :
Պիդ տէ սէվինէլիմ օնլար ըլա պէրապէր, զիրա-
պէօյլէ վալիսէմիզ կէլտի տիւնեայա . վէ օնլար
կիպի թալէհիլ օլապիլիրիզ՝ եկէր պու սուլթանըն
նազարընտա օլապիլիրսէք :

Եահուաթի ատէթինէ կէօրէ տօքուզ կիւնտէն
ածնրա խմբնի Անրիամ քօտուլար՝ նիշէ հրեշտակ
թէմպիհ էթմիշ իտի : Պիր ատ, քի լիսանը մըրզա
ալտըղը մըրզա թաթլը լէզէթ վէրիր . ճէհէննէմ
շէյթանլարընը թիթիրէտիր . վէտէնիդ ֆրոթը-
նասրնտա պուլունան ճանլարա՝ քարանլուք վէ փուս
իշինտէ քալմըշարա՝ շէֆափ վէրիր, վէ իշ կէօս-
տէրիր :

ՊԵՊ Տ1; ՕՐ ՏԻՒՆ ՃՌԻ

ԱՅ Խոյսուն Տուռուր ընծայուամուս :

Սէքսէն կիւնտէն սօնրա նր Աննա՝ մաքսումըւ
քուճաղընա ալըպ՝ սէվինձ իլէ, վէ իսպատէթ
իլէ կէօթիւրտիւ տաճարա՝ մաքրութի օրէնքինի
թէքմիլ էթմէկէ, վէ Ալլահտան էմր օլան անդրա-
նիկլէք հէտիյէսինի սռւնմաղա : Իւչ եաշընատաք
պէօյիւտիւպ մաղուումու՝ նիյէթլէրինի մէ ուխտլա-
րընը թէքմիլ էթմէք իշին՝ ֆիքիրլէրինէ քօտուլար
պիր սահամ էվլիւ անը Ալլահա փէշիշ էթմէյէ,
վէ տաճարըն հըզմէթինէ պըրաքմաղա : Իքիսի տէ
եաշլարընը ալմըշար ըտը . Քաքաթ պիր էյլէնճէ-
լէրի, վէ թէսէլլալարը վար ըտը, օնտան տա մէրհում
քալմաք թապիյէթէ զոթ կէօրիւնիւրիւտիւ . պու-
ճիւմլէ իլէ՝ քանըն վէ թէնին հօշնութլուղունու ա-
րամայը՝ Քաքաթ Ալլահա վէրտիքլէրի սէօզտէ՝ մէ-
թին տռւմայը վաճիպ սայըպ՝ պէրապէրճէ ալ-
տըլար պու շնորհըլու էվլատը կէօթիւրտիւլէր
իշրուսաղէմ տաճարընա : Հին օրէնքտէ վար ըտը
պէօյլէ պիր ատէթ, Ալլահա ուխտ էտէրլէր իսի

Էկէր պիր էվլատ վերիրաէ՛ սիւտատէն քէստիքտէն սօնրա՝ Վլահըն հըզմէթինէ վերաինլէր օ էվլատը ։ Ասմուել մարգարէնին անտօր Էննա տախի՛ Վիլովտա տապանակըն էօյիւնտէ պէոյլէ պիր ուխտ էթտի, վէ Ամուէլի տօղուրտու, սիւտատէն քէստի իսէ՛ կէօմիւրտիւ և զի քահանայապետէ թէսլիմ էթտի էվլատընը, քի հըզմէթ էթտին Վլահա, պունա քէզալիք տէ՛ Յովակիմ վէ Էննա՝ իւշ եաշընտա իքէն քըզարը՝ տաճարա սունտուլար. Վլահըն հըզմէթինէ վերտիլէր։ Վաղսում քըզջըզագ՝ քահանայապետին էօյիւնէ վարտըլըսաւ՝ Վլահըն վէքիլի՛ օնուն եիւղիւնտէքի շնորհամայրւ օլոււպ, վէ եաշընտան զիյատէ աքլընա ժիրասէթինէ մաթ քալըպ՝ պիր փահասըզ հազնէյէ մալիք օլմուշ կիալի ամանէթ թարիփինտէ դապուլ էթտի Վարիամձըղը, վէ տաճարտաքի կոյսլարըն սըրասընա կիւվէրծին կիալի սալըվէրտի։ Պու կոյսլար՝ տիւնեա սալթանաթլարընտան կէրի տուրուպ, վէ թէհլիքէլէրտէն էմին՝ զերմեռանդ ամլլէրէ, վէ տաճարըն հըզմէթինէ թայըն օլոււպ, տաճարըն իրատընտան պէսլէնիրլէր իտի։ Այ իմտի, պու թէմիզ զըզլարըն սիւրիւսիւնէ գարըշըպ նը կոյս Վարիամ՝ սէվինճ իլէ պաշլատը հրեշտակարա, վէ ինսանլարա հիյպէթլի պիր թէսլիր օլմազա։ Վ. իմ նաքը էաւէպիլիր, եաշընը ալտըրձա՝ նիմէ շնորհքլար չողալըը ըտը իւղէրինտէ։ Պու քըտար աղնատապիլիրիզ, քի տաճարըն իշինտէ օլանլար՝ տէրին պիր տիւշիւնձէյէ վարըւլարտը, վէ պիրի պիրինէ տէրլէր իտի, նէ օլաճաք պու քըզ եաշը քիւճճիւք՝ աքլը, վէրասէթի, քեամիլլիլի իհտիեարդարտա պուլունմազ. էվինի, վալիտէսինի, վիէտէսինի, վէտէրինի, հըսըմլարընը ֆիքրինէ կէթիրմէյիպ

քայրը պիր շէյ արդիւլէմէյօր՝ օքումատան, տու-
վատան, տաճարըն պայազը հըզմէթէրինի կէօր-
մէտէն մատէ. էլ իշլէրինէ հավէսլի, տաճարըն
թաքըմլարընը եայբամայա թայըն, ասլա պօշ
տուրմաղ, ազ սէջլէր. վէ իհտիզասընա կէօրէ
սէջլէր. խոնարհութիւնունա քարէր եօք, քիմքի
պիր տէֆա կէօրիւրսէ պու մաղսումու՝ տուրուշու
իլէ, վարըր իլէ, օնունեիւրէյինի քէնտինէ չէքէր:
Խպատէթինէ աքըր էրմէղ, տէկիլ եէրտէ տօղմա
ինսան, եա՛ կէօյլէրտէն էնմէ պիր մէլայըք կէօ-
րիւնիւր կէօղիւմիւցէ:

○—————○—————○—————○—————○—————○

Պ Ե Պ Պ Ե Ը Ե Ն Ծ Ե

ԱՅ Խոյսուն ռախոփ էլլեմսէ պաճուղուս :

Լնսանլար պէյնինտէ՝ պու քըտար նազը, իպ-
րէթլի, վէ շնորհքլու կէօրիւնիւրսէ իտի
տաճարտա իքէն նբ կոյս՝ Վլահըն կէօզիւնտէ նէ
թաթլը, վէ նէ լեզէթլի պէօյիւր իւտիւ. զանն ի-
տէրսին, քի պիր թաղէ, վէ կիւզէլ ֆիտան կի-
պի՝ դրախտըն իշինտէ տիբիլմիշ՝ հէր տէմ թա-
զէ եափրաղը, չիւէյի, վէ մէյվէսի իւզէրինտէ. կէօ-
լէրին հրեշտակլարը կէլիպ՝ սաքին օլուրլար ըտը
իւզէրինտէ. վէ կէօյլի ֆիքիրլէր եուվա եափրա-
ֆիտանլարընտա՝ լութութլար սաչըլլը ըտը էթ-
րաֆընտան. շէյլէ քի ինանրլմայաճաք շէյ տէ-
կիլ պաղի նբ պապալարըն սէօհպէթի, եանի՝ հրեշ-
տակլար թայըն օլուշլար ըտը՝ տաճարտա նբ կոյս
նլէ սէօհպէթ էթմէյէ, վէ պաղը պազը կէօյլիւ
թաքըմլար կէթիրիրլէր իտի:

Եսկէ

16 Պատ 5. սէ Առաջնին առաջ ելլուն :

Եսկի վէ նամուար նր պապալարըն թարիխինէնէ կէօրէ, պէօյլէ թէրպիյէ օլուք իքէն նր կոյս տաճարտա՛ փէտէրի Հովակիմի, վէ վալիտէսի Վանայը քայպ էթափ, վէ իբիսինինտէ՝ նէ հաստալըղընը կէօրախւ, նէ էօլիւմիւնիւ. նէ քրտար եիւրէյինի Վլահա վէրմիշ իտի՝ տաճարըն հրզմէթինի էթտիյինտէ, քի տէօնտիւրիւպ կէօղլէրինի էվինէ պոքմատը. վէ ամալարընա տախի եիւրէյինի պաղամայլա՝ պիւսպիւթիւն Վլահըն կամքընա պաղայըրդ քէնտի կամքընը՝ եէրինտէն քրմըլտանմատը. իմափ պիւթիւն պիւթիւն քահանայապետին զապտընտա քալտը : Օն պիր եաշընա կիրտի խոէ նիծէ պիր աղաճ քէ օքլէնտիքձէ մէյլէյի հէմ թաթլը, հէմ կիւղէլ վէրիր, եիւրէյինէ Վլահըն մուհապակէթի էնիպ՝ վիկրինտէ պաշլատը՝ պու կիւնէտէք իշխտիլմէտիք եէնի պիր պինայա թէմէլ քամաղա : Աէ էօյլէ պիր ֆիքիր, քի ֆաքամ ձէննէթտէն էնէ պիլիր իտի՝ պիր քըզըն եիւրէյինէ : Խանի՝ չիւնփի ճան իլէ, եիւրէք իլէ թէմիզ իտի, թէն իլէ տախի, փաք՝ լէքէսիզ կոյս քալսըն՝ չա էօլիւմիւնէտէք : Խմտի եաշընըն հէօքմիւնէ կէօրէ, վէ իշէրտէն Վլահըն շնորհքունուն եօլ կէօստէրմէսի իլէ՝ կոյսլուղունու Վլահ էֆէնտիմիզէ փէշէշ էյլէտի, վէ թաճուպտա քալընաճաք, արդու, մուհապակէթ իլէ՝ ուխտունու էթափ :

Տիւնեա եարատըլմասընտան պէրի՝ նէ տիւնեատէ՝ պէօյլէ պիր շէյ կէօրիւլմիւշ իւտիւ, նէ ձէննէթտէ՝ պէօյլէ թէմիզ պիր կէօվէրձին սէսի, վէ քումրու սէտասը էշխտիլմիշ իտի . պիր քըզըզըզազ ուխտ էթախն, սէսոզ վէրսին Վլահա՝ պիւթիւն էօմրիւնիւ՝ թէմիզ՝ լէքէսիզ՝ պաքիրէ կէշիրմէկէ : Խանէ պու կիւն եէնի պիր պայրաք աչըւտը,

Պատր 5. ԱՅ ԼՇ-ածինին ունու էլլեմով : 17

աղ . եւնի պիր գըլավուղ , պիր սէրասկէր թայրն
օլտու հիսապըզ քըլարըն սիւրիւսիւնէ , օնլար
քի պու կոյսուն իզլէրինի կէօզէտէրէք , տպարաղը-
նա եազըլարաք , հիբմէթլի իպրէթլէր կէօստէր-
տիլէր , վէ հալէ կէօստէրիյօրլար պու կիւնէտէք :
Է՛տ արիֆէ հաճաթ տէյիլ օնլարըն վարքընը պու
քիթապճըքտա եազմաք . եէթիշիր տէմէք , քի
տէօրտ պին ելըն պէյնինտէ՝ որ կոյստան էվվէլ
պու թարզ իպրէթ կէօրիւլմէմիշ իտի . որ կշյ-
տան սօնրա՝ պին սէքիզ երւզ օն եըլտան պէրի եկե-
զեցինին էվվատլարընտա հէր եէրտէ , վէ հէր միլ-
էմտէ , վէ հէր չաղտա կոյսլար պուլունտուլար ,
վէ պու փահասըզ հաղնէյի քայա էթմէմէք իշին՝
անապատլարտա՝ վանիրլարտա՝ էվվէրտէ ճզնութի՛
էթտիլէր . պունտան սօնրա տա լազըմ օլտու-
զունտա՝ աթէշէ՝ իսկէննէլէրէ տայանտըլար , վէ
մարտիլու օլտուլար : Զօղունու պիր թարաֆա
պըրաքըպ՝ եէթիշիր իշարէթ էթմէք , վէ գիգիրէ
կէթիրմէք Հարիփսիմէ կոյսուն վարքընը :

Պ Ե Պ Ե Լ Թ Բ Ն Դ Բ :

ԱՅ ԼՇ-ածինին որոտ օլուուը :

(Օ ն իւչ եաշընա կիրտի իսէ սը կոյս՝ սայրը
քըլարըն ատէթինէ կէօրէ՝ տաճարըն
քահանալարը մինասիպ կէօրտիւլէր պսակ էթմէյէ
օնու քէնտինէ մէնէնտ պիր ատէմ իլէ : Անտու-
նին չէթինիլիլի պունտա իտի . չիւնիր էվվէլինտէն
հիւ պիր քըզ պէջլէ պիր եօլ թութմամըշ
ըտը , քահանալարըն արլընը քանտըրմաք գիէք

կիւճ պիր մասլահաթ ըտը: Պու ճիւմլէ իլէ ո՞յն
կոյս Ալլահա թէսլիմ օլարաք՝ ֆիքրինի քահա-
նալարա աչտը, եիւրէյինին հավեսլերինի, վէ ուխ-
տունու պէյան եթտի, շէօյլէ քի՝ օնլար պէօյլէ
պիր եենի վէ կըստիլմէտիք սէօհպէթէ մամթ քա-
լոպ՝ տէրին պիր մտածութիւնա կիրտիլէր, վէ
մէշվէրէթէ պաշատըլար պու իշի եօլունա քօ-
մաղա:

Այիր՝ քի տաճարտա քըղ օլարաք՝ ատէթ տէ-
կիլ իտի քալմաք տիւնեայա կիրէճէք վաքտի կէլ-
ահիքտէն սօնրա. իբինճի՝ քէնտի սինսիլէսինտէն
օլմալըյըտը, քի մէրաս տըշարը չըքմասըն, իւչիւ-
ճիւ՝ շալըշըրլար ըտը եօյլէ պիր երքէք պուլմազա,
քի քապիլ օլսա տա՝ օ տախի տաճարըն հըզմէ-
թինտէ քալուըն, քի նր կոյս տաճարտան կիթմէ-
սին: Պիր թիւրիւ եօլ պուլամսյըպ՝ տուլոյա
տուրտուլար, քի Ալլահ էֆէնտիմիզ պէյան եթ-
սին քէնտիլէրինէ՝ քիմի հազըրլամըշ ըտը. վէ
հաթաէ պէյան օլտու Խրուսաղէմտէ սպին՝
Դաւիթ մարդարէնին սօյունտան՝ Տնեթղէհէմլի
Հովսէփի, զէնահէթի տիւրկէր. վէ նր կոյսա
տախի պէյան օլտու, քի քօրքմասըն՝ Հովսէփի իւ-
լէ պսակ օլտուն: Խմտի՝ Հովսէփի պուլուպ՝ Ճիւմ-
լէնին շահատէթլիյինէ կէօրէ՝ տողըու վէ սալիհ
ատէմ, զէյնէթլի արարողութիւնլար իշէ տաճար-
տա պսակ եթտիլէր՝ ոն իւչ եաշընտա՝ վէ իւչ
սյըք իքէն: Կէրէք քահանալար, վէ կէրէք
Խրուսաղէմտէ նր կոյսու թանըյանլար, վէ ատընը
իշիանլէր մութլու վէրիրլէր իտի Հովսէփէ՝
պէօյլէ պիր հաղնէյէ մալիք օլտուզու իշին. Նէ-
թիճէ պսակտան սօնրա՝ իքիսի տէ քահանայա-
պետին օրհնութիւնու վէ քահանալարըն տու-
վա-

Վասընը ալըպ՝ սէ վինձ իլէ չըքտըլար Երուսա-
ղէմուէն, վէ կիթտիլէր Աազարէթէ, վէ սաքին
զլուպ Յօվակիմին եվինտէ՝ կէ չինիրլէր իտի նը կոյ-
սա տիւշէն մէրաս իլէ՝ կէրէք փէտէրինտէն, վէ
կէրէք վալիտէօի նը Անեատան: Հայր Յօվսէփին
իւզէրինէ՝ նը աւետարանտա պու քըտար շահա-
տէմլիք վար՝ եանի * Քառնոց արդար եր ։ պու
Ալլահտան իւկիւթլէնմիշ, վէ Հոգին նբուն շա-
հատէթլիլի իլէ տօղրու, վէ սալէհ ատէմ՝ նը պա-
պալարըն սէօղիւնէ կէօրէ՝ նը կոյսու կէօրտիւղիւն-
տէ տաճտրուա՝ ոլ քըտար եիւրէյի Ալլահ մու-
հագպէթի իլէ տօղրու, քի քէնտիսի տէ կոյս
քալմաղա ուստ էթտի: Խմտի՝ քէնտի քէնտիլէ-
քինէ հրեշտակ կիպի՝ սէ վինձ, վէ հօշնութլուք ի-
ւէ՝ կիւնչէրինի կէջիրիրլէր իտի:

ՊԵ.Պ ԵԼՇԻՆԱՌԻ:

Ան Անդքենին բերիբալ Աւետարան:

Առ թալէհի եվուէ թէմէլ քօնտու Յնուն
մարդեղութիւնունա: Ադամըն կիւնահըն-
տան: Ալլահ է ֆէնտիմիլէ պէօյիւք պիր իթաէթ-
ալլիք վէ իրազէթլիք կէօստէրիլմիշ իտի: պու-
նու նէ ինսան, նէ հրեշտակ քալտըրապիլիք իտի: իմտի Փարզ իտի, քի Ալլահա մէնէնտ պիր քիշե-
արայա կիրսին, վէ ինսանը Ալլահ իլէ պարըշորը-
սըն, իմտի Փարզ օլտու, քի Յնմիածին թէն ալ-
սըն պիր պարիրէ քըզտան՝ պու իշին սէլամէթինէ
միշնորդ օլուն: Այ իմտի, Ալլահ է ֆէնտիմիլին
մէրհամէթինտէն թայըն օլան վաքիթ կէլիալ ստ-

20 Պատ 7. «Է Եմանին Առաքումու՞»
պահ էրքեն Վարիամ կոյս՝ քիւծիւծիւք օտառըն-
տա թաթլը մտածութիւնլարա տալմէշը ըտը, իշտէ
Դաբրիէլ հրեշտակ իրսալ օլունտու կեցան
միւծտէ կեօթիւրմէկէ, վէ կելիպ հիճապլս իրրամ
իլէ սէլամ վէրիպ՝ տէտի Վարիամա * Ուրու-
լէր բերեւուլը՝ Տի՛ ընդ ժեղ || : Աէ պու օլուու
ալմընձը այտա, եանի՝ Խղիսարեթ համիլէ օլ-
տուքտան սօնրա : Պու միսիլի սէլամա թաածիւպ
էտիպ՝ հիւպիր ճէվապ վէրէմյիս՝ քէնտի եիւրէյի-
նին խոնարհուիու իւզերինէ տիւշիւնիւր իքէն՝ թէք-
րար տէտի հրեշտակ * Ֆ երինչեր Վարիամ, զէ գորե
շնորհն ԱՌ : * Եւ ահա յղասցի՝ և ձնցես ոյրէ :
և իուչես պանուն նարու ՀՅ || : Պու սէօհպէթէ
ճէվապ վէրտի սր կոյս * պէտրու լինիցէ ինչ ոյտ :
տանցէ պայը ու գէտէմ || : «Եիծէ օլուղիւնը՝ շնորհէ
երան լուսնընամ : Տէտի հրեշտակ * Ճողին սԲ Ե-
նեսցէ ՚ի ժեղ, և զօրունիւն բուշրւըն հոգանէ լի-
ցի ՚ի լի՛ տո . շանցէ և որ ձնունէլցն ՚ի ժեղն՝ սԲ և
և Ալու ԱՌ իուչեցէ || : Պու քրտար սէօհպէթէ
իլէ պիլտիրտի հրեշտակ նիծէ Խասյի մարդարէ
սէօյլէմիշ իտի * Ահա իոյս յղասցի՝ և ձնցէ || . նի-
ճէ Խւա՝ շէյթանըն սէօզիւնէ քուլաք ասըպ՝
տիւնեայա էօլիւմ կէթիրմիշ իտի, պէօյլէճէ տէ
պու կոյս՝ հրեշտակըն սէօզիւնիւ քալուլ էթտի-
կինտէ պիւթիւն տիւնեայա էօմիւր վէրէճէյիտի :
«Իիծէ պու մատույէ ինսան ամելի քարըշմացը՝
քագաթ Նողին սր քէնտի քուվէթի իլէ՝ սր կոյս-
ուն քանընտան պիր թէմիլ թէն եափրպ, վէ պիր
թէմիլ ճան եարատը՝ օթէնէ գալուշտուրաճաղ
ըտը, վէ Հյուն ալլահանի անձը՝ պիր օլաճաշ
ըտը . իմտի պարիրէլիղի պիր թիւլիւ քէտէրլէն-
մէտիքտէն սօնրա՝ տահա ալէ, տահա ազիմ քա-

լաճաղ ըտը . Նիմէ պու էվլատ հէմ Ալլահըն էվլատը , հէմ քէնտի էվլատը օլաճաղ ըտը . Էն Ճամփնտա , քէնտի ազգականը Խղիսաբեթի էօրիւնէկ կէթիրտի , իհակյար իքէն համիլէ քալմըշ ըտը , չիւնքի Ալլահըն եանընտա՝ քապիլսիզ պիր շէ եօք տուր : Պու կէօյլիւ սէօհպէթլէրէ մայրէ օլուպ սէ կոյս տէտի ահաւասէն իոմ աղախէն Տն , Եպէշէ նէյ ըստ բանէ բառ : Ճէվլապ՝ քի կէօյլէրի սէվինճ իլէ տօլուուրառ . վէտիւնեայա սէլամէթլիք կէթիրտի . օ թարիլքէտէ չչո միածին՝ անտ ըահմինէ էնտի , վէս սր կոյս համիլէ քալուը . Հնանան օլուր , վէ կոյս Անրիամ վալիտէ օլուր Հնա . Նոգին սքա եէնսի պիր տաճար եափիրլուը , վէ եէրէ , վէ կէօյէ պու սո ւթման թայըն օլուր : (1) Թաքիքէտէ՝ հրեշտակլար սէճտէ գըլարլար ինսան օլուր Հնա : Ի իմպոստա օլան ճանլարա միւճտէ Շիլէր կիթաի . Ենճամընտա՝ նէ քըտար նահապետլէր , մարդարելէր սէօյլէմիշլէր իտի , եազմըշչար ըտը Անսիա իշին , ծիւմէսի թէքմիլ օլուր :

○—————○

Պ Ե Պ Ս Լ Ե Ր Ի Զ Ե Ւ Շ Ի :

ԱՅ իոյսասն Խղիսաբելնե պէտքելնե ինըմւսէ :

Յսուն մարդեղութի խորհուրդու թէքմիլ օլուուղունտա՝ հէր քիշխաղնայա պիլիք՝ նէ եիւճէ փայէյէ էրտի սր կոյս , վէ նէ թիւրլիւ լութուֆար էնտի իւղէրինէ . պու ծիւմէ իլէ՝ քէնտինէ ֆարզ օլան ամելքէրտէն հիշ կէրի քալմնայըպ՝ աքըլտան իւստին խոնարհութի իլէ՝ հաղըրլանտը եօլճու օլուպ՝ զիարէթէ կիթմէկէ հըսլմը Խղի-

22 Պատ 8. սԵ Հոյսաւն Ազգանուններ իշխանութեաւ
սաբեթէ , չիւնքի հրեշտակուան հապեր ալմիշ
ըար՝ նիճէ Եղիսաբեթ իհտիարլըղնտա համիլէ
քալմըշըտը : Պիր պէջիւք սէվինճ տոցյմուշ ու-
տու սր կոյս՝ պու միւծտէյի իշխատիյինտէ , իմորի-
կէրէք սէվինճինի պիլտիրմէք իշխն Եղիսաբեթէ ,
կէրէք իհտիարլըղնտա օնա հրզմիթ վէ եարտըմ
էթմէք իշխն . վէ իշէրիսինտէն Վլահըն տիր-
թիւսինիւ տոյուապ՝ Եղիսաբեթին րահմինտէ
օլան չօճուղու , եանի՝ Հովհանէս միբարիչի ըս-
կրզբնական կիւնահտան գուրթմարմաք իշխն թէկ-
վարի եօլա հազրըլանըպ՝ էվէթլէյէրէք տաղ վէ
թահնէ եօլարընտան կիթարի Օպքարիանըն էվի-
նէ : Վիմ թաածուապ էթմէկ՝ սր կոյսուն մու-
հապակեթինէ , վէ խոնարհութիունա : Նիշ պիր
զահմիթ կէօպիւնէ կէօպիւքմէտի , նէ եօլուն ու-
զաքլըղը , նէ չեթինլիդի , նէ թէհլիքէսի : (Օ պիր
թարաֆտան՝ հէնիդ Հնուն վալիտէսի օլտուղուն-
տան՝ տահա զիասք խոնարհութի շնորհքու էնմիշ
իտի իւզէրինէ :

Եշիմոին եէթիշիալ մահալինէ՝ սէլամ վէրտի Ե-
ղիսաբեթէ : Նաշան սր կոյսուն սէլամընը ալտըյ
ըսա Եղիսաբեթ՝ վէ պիրիպիլըլիինէ գավուշտու-
լար ըսա՝ րահմինտէքի չօճուք՝ օլ քարանլըք հա-
փիզտէ՝ այտընլըք կէօրիւապ՝ վէ եարատըճըլընը ,
վէ օնուն վալիտէսինի թանըյըպ՝ ատէթտէն տը-
շարը թէփրէնիպ՝ սէվինճ իլէ սէճտէ քըլտը Հնա ,
վէ օ թաքիքէտէ սկզբնական կիւնահտան էզատ
օլտու : Հովհաննէս մկրտիչէ օթսքիքէտէ վէրիլէն
շնորհք՝ վալիտէսինին իւզէրինէ եայըլըպ՝ վէ Նո-
գին սր ուլա տօլուապ՝ Հնուն՝ կոյս Անարիամըն րահ
մինտէ օլտուղունու թանըյըպ՝ քէնտինէ մալիք օլ-
մայքրաք՝ եիքսէք սէս իլէ չաղըրտը . * օպհնեաւ
Ես

Պատր 8. «Ե իոյսուն Խաղեսաբելեն իլլեմսի : 23

Էւ դու 'ի խնայո , և օրհնեալ է պատող որոշոյնէ
տո || : Պու ՆԵ խոնարհը տըր՝ սէն պէնիմ քուր-
թարը ծըմըն վալիտէսի իքէն , պանա զիարէթէ
կէլմիշնին , Պու մարգարէական սէօհպէթէրի ի-
շիթտիկինտէ սը կոյս՝ ՀՅուն մուհապպէթինտէն
ալէ ֆլէնիպէիւրէյի պիւթիւն փառքը Ըլլահա վէր-
մէ իչին՝ սէօյլէտի ոլ կիւզէլ՝ վէ հրեշտակային
երգի * Ո՞եծացաւցէ անյն իմ ՂՏՔ || . շուքրանէլվյէ-
Ըլլահա . վէ պիր գովասանք , քի սէօզլէրինտէն
զիատէ խորհուրդ վար հէր պիր լուղէթինտէ ,
վէ աշիքեար կէօստէրիր՝ նէ քի սէօզ վէրմիշիտի
Ըլլահա մարգարէլէրէ ծիւմլէսինի թէքմիլ էթտի
ՀՅուն մարդեղութինտտա :

(Օթուրտու սը կոյս՝ իւչ այաեագըն Խղիսա-
քեթին էվինտէ . օնուսէվինտիրտի , վէ վարքը իլէ՝
օնու թէրպիյէ էթտի , վէ տէօնտիւ քէնտի էվինէ :
Խյիճէ մալիւմ տէյիլ , սը կոյս՝ ՀՅովհաննէս մկրտիչ
արօղմազտան էվէլ մի՝ եօղսա տօղտուքտան սօնրա
մը տէօնտիւ Կազարէթէ : Տահա մինասիպ կէօ-
րիւնիւր՝ տօղտուղունու կէօրմէսի , չիւնքի քըլա-
վուզ օլաձաղ ըտը էվլատընա :

Պ Ե Պ ՏՕ Ք Ա Ւ Զ Ա Խ Ե Ն Դ Ա Ւ :

Ճայր ՀՅովհենին ֆենֆենէլէրէ :

Վը կոյս էվինէ կէլիպ՝ հայր՝ Հյովսէփինայագտաշ-
լըլնտա զիատէ սէվինծ իլէ օթուրուր իքէն
հայր Հյովսէփին կէօզլէրինէ կէօրիւնտիւ օնուն
համիլէլիղի : Ճիչ պիր շէյտէն հապէրի եօղու-
տու , չիւնքի նէ հրեշտակ կէօրիւնիւպ՝ հապէր

24 Պատ 9. Հայր Յնչևին Ֆեաֆելերի ։
վերմիշ իտի , նեսը կոյս պիր սըր աջմիշ ըտը : Իմ
տի՝ պիլմեյերէք նէտէն նէ օլտուղունու , պաշտ-
տը տէրին Փիքիրէցէ վարմաղա : Ֆիւշինիրտիւ ,
աքըլ Փիքիր եօրարտը , պիր թիւրլիւ եօլ պուլա-
մազտը , չիւնքի եիւրէյինին շահատէթլիյի զէրրէ
քըտար պիր էյրիլէք գօնտուրմաղ ըտը օնուն եիւ-
րէյինէ : Եյ իմտի՝ հէմ օրէնքտէն տրշարը իշ-
թութմամագ իշին , հէմ ինսանկար եանընտա ի-
րէզիլ էթմէմէք իշին՝ նիյէթ գօտքւ ուսուլ իլէ
պըրագըպ՝ սավուշմաղա սայլը պիր մէմէքէթէ :
Այ կոյս Փաքքընա վարտը , վէ պիլտի սալէհ ա-
տէմին եիւրէյինտէ օլան շիւպհէլբի , տալկալարը
վէ բահաթսըզաղը , պու ծիւմլէ իլէ՝ սուս տուր-
տու , պիր շէյ պիլտիրմէտի , պիւսպիւթիւն պու
մատտէյի Յնա պըրագտը : Վլահճա տիւշիւնմէք՝
նէ քըտար Փէրըլիք տիր՝ ինսան տիւշիւնձէլբին-
տէն : Հաշան հայր Յովսէփ հազրըլանտըյըսա
պըրագըպ սավուշմաղա՝ թշտէ պիր հրեշտակ սէյ-
րինտէ կէօրիւնտիւ օնա , վէ Վլահըն թէրաֆըն-
տան էմր էթտի տուրմաղա . մարդեղութիւ խոր-
հուրդունու պիլտիրտի . Հոգին սըտան՝ սի կոյ-
սուն համիլէ գալտըզընը աղնաթտը , վէ տօղաճագ
չօճուղուն խմի՝ Յն օլաճաղընը սէօյլէտի : Խման
քէնտինէ տիւշէր իտի քայլըրըպ՝ կէօղէթմէք ,
հէմ չօճուղու , հէմ վակիտէսինի :

Պու խայլը միւճտէյէ՝ հայր Յովսէփին իւ-
զէրինտէ օլան գարանլըք , վէ փուս տէֆ օլտու , վէ
եօյլէ պիր այտընլըք , վէ իլիմանլըք փէյտահ օլ-
տու եիւրէյինտէ , քի օնտան սօնրա պաշտար տա-
հա զիյատէ գայրէթ իլէ կէօղէթմէկէ , վէ գայր-
մաղա սի կոյսու՝ քէնտինին գատընը՝ վէ սուլթա-
նը կիպի :

Օ

ՊԵՂ Օ Ե Ա Խ Ե Շ Ո Ւ Խ :

Հայութն այս Կանոնադրութ :

Ախեն պէ կիւն՝ սը կոյսուն համլէլիք վաքտի՝
ատեթ խզքէ տօլմատաբառը, պիրտէ պաքար-
սըն, քի շուզմա գատարիշահը՝ Օդոստոս կոյսեր-
տէն՝ քէսկին պիր ֆէրման չըքառը և ահուատիստա-
նա. էմր օլունառու հէր շէհէրլէրէ վէ քէցլիքլէ-
րէ, չըքրպ հէրքէս տօղտուղու եէրէ կիթմէյէ,
վէ օլ մեմլէրէթին թէֆտէրինէ իսմինի եազտըր-
մաղա : Խմտի ֆարզ օլուու հայր հնովսէփէ՝ Ծեթ-
ղէհէմէ կիթմէք . վարիթ՝ քըշ էյամը իտի, եօլ-
լար ֆէնա, գայալըք, թաշլըք, չամուր, սը կոյսուն
վաքտը եազլաշմը բառը, իմտի պիլմէզ իտի՝ նէ-
եափսըն հայր հնովսէփ . եալընրզ պըրագմաղա-
գըյմտզ բառը, քիմէ թէսլիմ էթսին պիլմէզ իտի,
պէրապէր կէօթիւրմէք խոհեմութի տէկիլ իտի :
Պուու պէցիւք տէրտտէն, սը կոյս՝ հայր հնովսէփին
պուրթարտը, նիշին քի՝ պու էմիրի՝ Ալահ թա-
րաֆը՝ ան պիլէրէք՝ հայր հնովսէփէ սէօզ վէր-
տի պէրապէր կիթմէղէ . իմտի հնան թէսլիմ օլուա՝
եօլա չըգմաղա հազըրանտըլար : Գօրգուլարըն-
տան չօք քօլայ սէլամէթ եէթիշտիլէր Ծեթղէ-
հէմէ . լաքին նիծէ ալէսէվիյէ սըլարը նեղութի-
իշինտէ պէսլէր Ալահ էֆէնտիմիդ՝ պու աղիզ
ճանլար տա պիր պէցիւք սըքլէթ իշինտէ պուլուն-
տուլար : Օիրա կոյսերին ֆէրմանընա իթաէթ
էթմէք իշին՝ հէր քիշի էթրաֆտան քօշմուշ-
ուտու Ծեթղէհէմէ, շէցլէ քի՝ մէմլէքէթին ի-
շին.

շինտե գալապալըքտան՝ պիր սըղընաձադ եկը պռւ-
լամայըպ զավալը հայր ՀՅՈՎՍԵՓԻ Էօթէ պէրի-
տիւշիւպ՝ ումուտունու գամի իմտի իսէ, շէհէր-
տէն տըշարը պիր հայլան աղըլը պուլուպ՝ ներե-
տէ, քի քէսկին սօվուքլարտա, վէ ֆլոթլնալը
հավալարտա՝ եա հոյլանլար, ևա եօլծուլար, վէ
գարիպէր, սըղընըրլար ըտը, պու սէ ֆիլ քարիս-
հանէյէ քօնագ օլտուլար, տիւնեա իւզէրինտէն են,
պէջիւք ճանլար : Խօլ զահմէթինտէն եօրկունլուք
վար ըտը իքիսինտէ տէ, ֆազլուճա թաամ էտիպ՝
թաթլը ույքույտ վարմիշ ըտը հայր ՀՅՈՎՍԵՓԻ, վէ
սբ կոյս՝ ֆիքը իլէ ենիւրէք իլէ Ճէնսէթ մուհապ-
պէթինէ տալըպ՝ տուվաետէր իքէն՝ ՀՅԾ մանուկ
տիւնեսյա կելտի, հիչ պիր թիւրլիւ աղոր վէ
զահմէթ վէրմէյէրէք վալիտէսինէ, վէ թաթլը
աղլամասը իլէ զանն իտէրսին, քի սբ կոյսու
մոածութիւնտան օյանտըրտը : ( ) սահէթ թէմիզ
պէզէրէ սարըպ՝ գունտագ էթտի, վէ պիր ազ օթ
թօփլայըրպ՝ հայվանլարըն եէմիյինի պէշիք թագ-
լիթի տիւզէլտիպ՝ եաթլըտը պիր թանէ եվլատընը :
Աէ հայր ՀՅՈՎՍԵՓԻ իլէ պէրապէր սէվինճլի կէօզ
եաշի իլէ սէճտէ քրլտըլար կէօյին վէ եէրին եա-
րատըճըրնա, վէ քէնտի եվլատլարընա, վէ օթա-
քիքէտէ հրեշտակլար՝ չօպանլարա հապէր վէ
միւճտէ վէրիպ՝ կէօյլիւ սէտա իլէ օգուտուլար
Փառաք՝ ՚ բարյունա երգինի :

Սէքիզ կիւն կէչտիքտէն սօնրա՝ պազը նը պա-
պալարըն սէօզիւնէ կէօրէ, հայր ՀՅՈՎՍԵՓԻ քէնտի
թլիփատել էթտի չօճուղու, վէ իսմինի ՀՅԾ գոտու :
Տահա պու ահօրտա օժուրուր իքէն, կիւն տօղու
թարաֆընտան՝ իւչ փատիշահլար հէտիյէլէրի ի-
լէ կէլտիլէր ՀՅԾա, վէ վալիտէսինէ փէշէկէշէր
առըն :

Պատ 10. Հանուն եղանակ առնապու : 27
սահմառաւլար, վէ Յնուն օրհնութիւնունու ալսպ՝
տէ օնսիւլէր մէմիւքէ լըլէրինէ :

○—————○

ՊԵՊ ՕՒ ՊԻԲԻ ԵՐԱԴ'Ի :

ԱԵ Խյասնէ ՀՅԱ գաճարս ինուի-ընուի :

Եթ թալէհիլի մէմիւքէ սայըլմաղ Խահու-
տիստան թօփրադր : Խահայըմըդ վէ զուր-
թարըծրմըզ Յն՝ Վալիիւատէ Կազարէ շէհա-
րինտէ՝ անա բահմինէ էնտի . ոք կոյս Խղիսարե-
թէ կիթտի իսէ Հուղանըն տաղարընտան կէջ-
տիղինտէ՝ ո եւրէրէ մայէ վերտի . Ճեթզէհէմատ
տօղտուղունտա՝ օրմնին չանընը արթըրոք . պու-
կիւն տէ իլք տէ ֆա Խրուսադէմ տաճարընտ կիր-
տի իսէ վալիտէսի իլէ՝ պու կիւնիւն խորհուրդու-
նու թէքմիլ էյլէտիղինտէ՝ ալէմէ պէյան օլտու
Վեսիեանըն տիւնեայա կէլմէսի : Ծրէնք ատէթինէ
կէօրէ պիր էրքէք էվլատ տիւնեայա կէլտիյինտէ՝
վալիտէսի չօֆուղունու քուճաղընա ալըպ՝ քահա-
նայապետէ կէօրիւնմէլի իտի քըրը կիւն տէյինմէ .
զէնկիւն իսէ՝ պիր քուղու , քուգարէ իսէ՝ պիր չիվա-
եա կէօվէրձին , եա քումրու կէօմիւրմէլի իտի :
Պիր քի՝ իլք էրքէք էվլատոք՝ Բլահա սունմագ իշ-
շին : Խքինձիսի՝ Լողուսացդտան մաքրել օլմաք ի-
շին : Աը կոյս՝ պու ի ժի թէմպիհի տէ պօրճլու
տէկիլ իտի , նիշին՝ ՀՅԱ ֆարզ տէկիլ իտի տա-
ճարա կիթմէք . վէ վալիտէսի կոյս գալարագ ՀՅՈՒ
տօղուրտուղունտա՝ մաքրել օլմաղա մէօհմաճըլը
եօղ ուտու : Պու ճիւմլէ իլէ , շիւնքի էվլատը
թլիատել օլմայը անձընա ալտը՝ պէսլէ տէ ոք
կոյս՝

23 Պատ 11. ԱՅ Խոյսուն՝ ՀՅ Շահ գառնուրս իշխան
կոյս՝ սպարը գարբար կիպի՝ փեշկեշի լվէ տաճառ
քա կիթմարիղինատէ՝ պէօյիւք պիր խոնարհութի կէօս
տէրտի։ Պիր իհամիար ատէմ՝ Վիմեռին իսմինաէ
պուլունտու տաճարտա, ՀՅ մանուկու քուծազը-
նա ալտըղընտա՝ պաշտառը օլ կիւզէլ երդի սէց-
լէմէկէ * Երդ արյունին ուժառայս ու Տեր 1. զիրու
Վլահտան քէնտինէ պէյտն օլմուշ ուտու, նիմէ
տիննեանըն գուրթարըճընը կէօրմէյինձէ՝ եօլ-
մէյէձէյ իտի։ Պունա քէզալիք սէօհպէմլէրինէ
պու իհամիյարըն թաճիւստէ գալսրլար ըտը հայր
Հովիսէփ, վէ սր կօյս։ Աէ օրհնել էթմիյինտէ
պունլարը՝ տէտի Վիմեռին՝ Վարիամա. պու եվշատ՝
Խսրայէլին չոգլարընա սէպէպ օլաճաք սէլամէթի
պուլմաղա, վէ չոգլարընա զայ օլմաղա։ Երանի՝ տէ-
մէք իստէտի, քի քիմքի պունա ինանըըսա՝ սէ-
լամէթի պուլաճագ, վէ ինանմայանլար տա՝ զայ
օլաճագ։ Պունտան մատէ * Եւ ընդ ու խէ անյն-
անցցէ սուր ։ վէ սէնին եիւրէյին եարաղէնէձէք՝
կէօրախիյինտէ օնու հալածել օլմուշ, իսկէնձէ-
լէրէ գնմուշ, վէ պիր խաչ իւղէրինտէ եօլմիւշ։
Պու թարդ սէվինձլի, վէ աճըլը հապէրլէր իլէ՝
եվինէ տէօնտիւ, վէ եվլատընը պէօյիւթմէք հավէ-
սինտէ իքէն՝ հրեշտակ կէօրիւնտիւ հայր Հովիսէփ։

○—————○—————○—————○—————○—————○

Պ Ե Պ Օ Ւ Խ Բ Ի Ն Ռ Ե Խ :

Յնու Գաղըդապը Անսըս :

Լւչ փատիշահլար կիւն տօղուսունտան կէլիպ՝
Հյու արատըգլարընտա՝ պէօյիւք պու թէ-
վաթուր օլմուշուտու Երուսաղեմտէ՝ եէնի պիր
մաւ-

Քատիշահ տօղմուշ տիւնեայա . վէ եըլտըղի իլէ
Քատիշահլարը տավէթ էթմիշ քենտինէ զիարե-
թէ կելմէկէ , վէ սէճտէ քըլմաղա : Հերովդէս
Քատիշահ պունու իշիթայինտէ՝ ալթ իւսմ օլուպ՝
թէմպիհ էթմիշ իտի օ միւսամիիր Քատիշահլարա ,
կիտին , կէօրիւն , վէ պանա տա հապէր վէրին ,
քի պէն տէ սէճտէյէ կիտէյիմ պու եէնի տօղան
շահա : Համա իւչ Քատիշահլար՝ հրեշտակըն էմ
բինէ կէօրէ Խրուսազեմէ պիր տախի ուղրամայը՝
գայրը եօլտան կիթմիշէր իտի մէմէքէթլէրինէ .
Էմափ Հերովդէս էօրքէյէ չըքըպ՝ վէ դօրգուսուն-
տան Քատիշահլըզըմը քայպ էտէրիմ տէյու՝ Էմր
էթտի իքի եաշնտան աշշաղը չօճուգլարը գըրմա-
դա , քի ՀՅ տա զայ օլուուն : Խմտի հրեշտակ կէօ-
քիւնիւպ Հովսէփէ՝ տէտի , քալք , ալ չօճուղու ,
վէ վալիտէսինի՝ գայչ Ալսըրա . զիրա Հերովդէս
արայօր չօճուղու զայ իթմէկէ . վէ էյլէն Ալսըր-
տա՝ պէն սանա հապէր վէրինձէյէտէք : Հայր
Հովսէփի պունու իշխտինձէ՝ չապուծագ պիր աղ
ու Քադ մէֆէք շէյ թօփլայը՝ չըքտը եօլտա , վէ
գաչտը Ալսըրա : Քիմ նաբլ էտէ պիլիր նէ թիւր-
շիւ սըքլէթ , սըքընտը չէքտիլէր պու եօլտա՝ չա
Ալսըրա եէթիշինձէյէտէք : Խօլլար զահմէթլի ,
քըշ Քագտի , տաղսի , չէօլու , զահրէսիզ , գարիազ ,
քըլավծւղլարը եօգ : Կէրչի ՀՅուն սէլամէթի ի-
շին՝ հիշ պիր զահմէթ կէօրիւնմէզ իտի կէօզէրի-
նէ . վէ հրեշտակլարըն այագտաշըզը էքսիր տէ-
կիլ իտի , վէ Վալահըն նազարը իւստլէրինտէ իտի
լաքին Քահասըզ հաղնէլէրինի գայպ էթմէյէլիմ
տէյի՝ պիր եափրագ քըմլատանսա՝ եիւրէքլէրի գօր-
գուտան թիթիրէր իտի :

Ելլէնակիլէր Ալսարտա չա Հերովզէս Էօլիոն-
Ճեյէտէք . թէքրար հրեշտակըն էմիփ իլէ՝ տէօն-
ափուլէր մէմիլքէթէրինէ , մէ սագին օլտուլար
Աւազարէթուէ : Ովիր պէջիւք եօրիմու կէլտիյինտէ
կիտէրլէր իտի Խրուսազեմէ , մէ տաճարտա ի-
պատէթլէրինի էտէրլէր իտի : Ովիր տէֆա ՀՅ օն
իրի եաշընտա իքէն կիթմտիլէրսէ՝ գայոպ էթտիլէր
ՀՅուռ . մէ զանն էտիպ՝ պէլքի հըմլմխարը իլէ իլէ-
րի կիթմտի տէյու՝ իւ շ կիւն կէօզ եաշը իլէ արայըրպ՝
էնձամընտա կէրի տէօնիւպ՝ տաճարտա պուլտու-
լոր , օթուրմուշ իլիմտարլար իլէ , մէ իհայարլար
իլէ միւճէտէլէ իտիյօր ալիմճէ : Այս կըյս կէօր-
տիւ իտէ ՀՅուռ՝ թաթլլմճա շիքեայէթ էտիպ , նէ
ելլոյն օղուլ պէտի . հէտէրին մէ ողէն մէհաօն մէհաօն
սէնի արուուլու : ՀՅ տա ճէվապ մէրտի , նէ չնի ողու-
գըտաք արագունը ողէնի՝ ողէլք շիյիտինիդ , ոէ
Ֆարզ ողը ողուն՝ գիշ+էրին նէլլուուն օղուգ : Այս
թարկ սէօհպէթլէրինի ՀՅուռ՝ վալիտէսի եիւ-
րէրինտէ սաղլար ըտը , մէ կիւնտէն կիւնէ կիլլի սրը-
լար քէնտինէ պէյան օլուր ուտու : ՀՅ տա կէրէք
վալիտէսինէ , կէրէք հայր ՀՅովսէփէ՝ միւնիւս օլուր
ուտու չա քարոզութի կիւնլէրի կիլինճէյէտէք :
ՀՅուռն պու գըտար խոնարհութիւնտան աղնայա-
պիլիրիգ՝ վալիտէսինին ազիզիյինի . նիչին քի , նէ
գըտար միլիթէ կիրմէզսէ պիր եարատըճը՝ պիր
ինօանա միւնիւս օլուուն . պունա քեզալիք տէ՝
պունտան պէջիւք պիր տէօվչէթ օլամազ՝ պիր ին-
սան եարատըճըլնա պույուրսուն :

ՊԵ. Պ Օ Ն Ի Խ Ձ Խ Ե Շ Ի Խ:

ԱՅԻ Հայր Յօվելիկին Էօլմեակ:

Այս կոյսուն Աւետումա՝ Հնուն ծնունդունուն՝
նէ թիւրըն եիւրէյինտէ սէ վլինճի վարըտըրը-
սա, վէ նէ տէրէճէտէ առաքինութիւնլար իշլէ-
տիյիսէ՝ օնլարտան հիչ էքսիք տէկիլ իտի կերէք
եիւրէյինին բահամըլըղը, կերէք առաքինութիւն-
լարը, եալընըզ եվծիկպինակ օթուրուպ՝ քիմնէ-
տէն թանըմայըպ՝ քէնտի ելինին հրզմէթլէրինէ
թայըն, եվատընըն՝ վէ հայր Յովսէփին այադ-
տաշըղընուա կիւնլէրինի կէջիրտիյինտէ: Օ իրա
նէ ագըլա կիրէր, նէ Փէքը իլէ զապտ օլունուր՝
նիմէ պու իւչ ճանլար մուհապպէթ իլէ, թաթ-
լըզգ իլէ, վէ հօշնութլուգ իլէ՝ պիր եվտէ սագին
օլուրլար ըտը: Հայր Յովսէփ քէնտի գէնահէ-
թինտէն հօշնութ, նէ քի գազանըրոսա՝ եվինէ կե-
թիրիպ, չիւնքի Հն իշին, վէ վալիտէսի իշին
եօրուլուր ուտու, հէր ամէլինէ՝ կէօյտէ պիր պսակ
գտազանըզ ըտը: Մբ կոյս եիւրէյի իլէ՝ զահմէթլէրի
իլէ՝ հէր տայըլմ Հնուն բահամըլըղընը հօշնութ-
լուզունու արամայըլան՝ առաքինութիւնլարընը են
եիւքսէք րի թպէտէ կէօստէրիր իտի: Հնուա՝ ի-
քիսինէ միւնիւս օլմայըլան՝ իքիսինի տէ թէսէլա
էթմէյ իլէն՝ եվէրի՝ եվ սայըլմաղ ըտը, եա՛ ձէն-
նէթ: Խոյլէ պիր ուշկունլուք, վէ եիւրէք բահամ-
ըլըզ վար ըտը արալարընտա, քի նէ պէօյիք եվ-
էրտէ պուլունուր, նէ փատիշահ սարայլարընտա:
Խմմա եկէր տըշարտան կէօրիւնէնէ պագարսան

սլիք

32 Պատ 13. ԱՅ հայք ՀՅովեկնեն եօլիւնք :

այր տիւրկեր եվի Փաքըրհանէ՝ նէ կեօստէրիշչ
վար, նէ սալթանաթը. պու ծիւմիւ իլէ՝ հէմ ՎԼ
լահըն կեօզիւնտէ, հէմ նր ճանլարըն պէյնինտէ
պունտան պէօյիւք վէ սալթանաթլը եվ նէ կել
միշ, նէ կելւծեք : Հայը վաղիթ պիրլիքուէ կե-
շինտիքտէն սօնրա՝ նր կոյս Հայը ՀՅովսէփի գայոլ
էթտի : Խյիմէ պիլէմէյիզ, զիրա մալիմ տէյիլ
տիր, նէ վագըթ եօլտիւ Հայը ՀՅովսէփ. պու
գըտար սահէհ պիլիքրիզ, քի ՀՅ քարոզ վէրմէյէ
պաշատըյըսա՝ Հայը ՀՅովսէփ եօլմիւշիւտիւ : Նէր
նէ իսէ՝ պու տահի սահիհ տիր, քի պու տօղուու,
վէ սալէհ ատէմ օ գըտար զահմէթ չէքինպ՝
եօրուլտուգտան սօնրա ՀՅովւն վէ վալիտէսինին
ուղուրունս, իքիսինին գուճաղընտա, իքիսինտէն
թէսէլա օլորադ սօն սահէթլէրինտէ, ճանլնը
թէնլիմ էթտի : ԱՌ թալէհի եօլիւմ Հայը ՀՅով-
սէփին եօլիւմիւ : Պիր թարաֆընտա՝ Ածածին
աննընըն թէրինի սիլէյօր, օ պիր թարաֆընտա՝
ՀՅ ումնւտ՝ մուհապսէթ ամելէրինի եիւրէյինէ
թէսիր էթտիրիյօր :

• Պիմ պիլմէզ, քի նր կոյս եիւրէյինտէ պէօյ-
իւք պիր աճը տույստու՝ Հայը ՀՅովսէփի գայպ էթ-
տիղինտէ. շիւնքի օլ գըտար սատրգանէլիք իլէ՝
դայրթուը, կեօզէթտի քէնտինի էմմա պու ծիւմիւ
իլէ՝ Վլահըն կամքընա՝ կամքընը ուցտուրուպ՝
ՀՅովւն հրամէթլէրինի տահա դիստէ մուհապսէթ
իլէ կէօրիւրտիւ :

○ ----- ○

ՊԵՊ ՕՇ ՏԵՇ ՕՐՏԻ ԵՎ ԱՌԻ:

Ընդուն բարողութիւն պաշլոմենուք:

Օթուզ եաշընատագ. Հայ էֆէնտիմիզ՝ վալին-
տէսի իլէ օթուրտու: Քարոզա պաշլայա-
ծագ օլտու իսէ՝ վալիտէսինէ պիլտիրտի կէցըլիւ
Փէտէրին կամքընը. վէ իզին ալըպ՝ իլք իշի պու
օլտու: Կիմտի Հորդանան չայըն գըյըլարընա՝
նէրէտէ, քի Հովհաննէս մկրտիչ վազ վերիր ի-
տի, կիւնահքէրլէրի սպաշխարութիւն տավէթ ի-
տէր իտի, վէ մկրտել էտէր իտի, Հո տախի կիւ-
նահքէրլէր սրբասընա կէչքպ՝ մկրտել օլտու Հովհ-
հաննէտէն. վէ գըօդ կիւն չէօլէ չէքիլիպ՝ չէյ-
թանըն փորձութիւնլարընը եենիպ՝ մէյտանէ
չըգտը, աշակերտչէր փէյտահ էթտի, վարըը իլէ՝
քարոզու իլէ՝ միւճիւզաթլարը իլէ՝ կիւնահքէրլէ-
րի արքայութիւն եօլունա տավէթ էթտի:

Պու արալըգտա կանա Դալիլեատա տիւկիւն
օլտու. Ածածին, վէ Հո աշակերտլէրի իլէ տա-
վէթ օլմուշար ըտը: Տավէթին փէք ծիւմափիւլիւ
վագտինտէ՝ շարապ էքսիլտի իսէ, Ածածինին պիր
իշարէթի իլէ՝ Հո սույու շարապա թէպտիլ էթ-
տի: միւճիւզաթ պէյտան օլտու, վէ աշակերտլէրի
պու իլք միւճիւզաթը կէօրիւպ՝ ինանտըլար Հայա:
Պունա քէղալիք չօդ տէֆա սբ Ածածին պուլուն-
տու Հայուն եանընտա, նասիհէթլէրինի տիյներ
իտի, աղահանի սէօզէրինտէն թէսէլլա օլուրու-
տու, վէ գապիլինէ կէօրէ էվլատընը գայըըլըլըտը:
Օատիկ վագտինտէ՝ պէրապէր պուլունտու Հայ

34 Պատ 14. Հնուն քարտզություն պաշտամուն:
ուլս Խրուստղէմատէ . վէ պիր տէֆա օլտոււղու է .
վէ կիրէմէյիսկ գալապալըգտան՝ նիճէ աւետարան
թարիփ էտէր , հապէր վէրտիլէր Հնա , վալիտէն
վէ հըսըմլարըն արշարտա սէնի կէօրմէք իստէյօր-
լոր:

Պունտան զիատէ նր աւետարանտա Ածածինին
իւղերինէ սէօհպէթ օլմազ՝ Հնուն չարչարանք
կիւնլէրինէտէք : Պունու թահգիք պիլերիզ , քի
նր կօյս էվլատընըն հապէրլէրինի ալտըղընտա , նի-
ճէ կիւնահքէրլէրի թէօպէյէ կէթիրկյօր , դպիր-
լէրին վէ փարիսեցիլէրին մաղրուլըուղունու էնտի-
րկյօր , քէօրլէրին կէօղիւնիւ տշլյօր , էօլիւլէ-
րի տիրիլտկյօր , հօշութմրուգ տույյուով՝ սէվինիւտի ,
վէ պու սէվինճլէրէ գարշըգտա՝ եիւրէյինտէ գա-
ռէֆէթլիք փէյտահ օլուրտու՝ էվլատընըն չէքէ-
ճէք իսկէնճէլէրի ֆիքրինէ տիւշտիւքճէ : Ոիրա
պէյան իտի քէնտինէ՝ քահանայապետլէրին մա-
րազը վէ դըսգանչըզը , չէօյլէ քի՝ էն պէօյիւք ա-
մէլլէրինէ վէ միւծիւզաթլարընտ՝ պէ հանելէր պու-
լուա՝ վաղիթ պէրլէրլէր իտի էօլախւրթմէկէ : Պուն-
տան մատէ , Հնուն սէօհպէթլէրինտէն աղնար ըտը
վագտինին եագըն օլուրուղունու , նիճէ կիւնահքէր-
լէր էլինէ թէսլիմ օլաճաղ ըտը , թութուլաճաղ
ըտը , վէ չօգ էղյէթ վէ բէզիլիք չէքտիքտէն
սօնրա՝ պիր իւաչ իւզէրինտէ էօլէճէյ իտի : Պու
միսիլիք ֆիքրիթլէր՝ նասըլ եիւրէյինի փարէլէր իտի .
էջյէտ տէ կէրէք էվլատընըն չարչարանքլարընը ,
կերէք քէնտի եիւրէյինտէքի չէքէճէյի էպիյէթլէ-
րի Ալահա փէշիէշ էտիապ՝ զատիկտէն պէշ ալթը
կիւն էվլիէլ Խրուստղէմէ կիթտի՝ սէյիրճի օլմազա
պիր թանէ էվլատընըն իսկէնճէլէրինէ : Տէյիլ ին-
սան , եա՛ կէօյտէն էնմէ պիր մէլլուիք օլսա՝ թա-

Պատկ 14. ՀՅՈՒՅՆԻ ԽՈՐԱԳՈՒՅՆԻ ՊՈՎՀԱՅԱՅԻՆ 35
Քիչ իտէմէղ պու վալիտէնին աճըլարընը օ չար-
շարանք կիւնլէրինտէ . հաշան կէօրտիւ իսէ եվլա-
տընը՝ ետրամազ գատտէր քիւֆիւրպազ կիպի՞
պիր տիվանտան օ պիր տիվանա չէքէյօրլար . գանլը
Ռարարբատան տահա ֆէնա պէլիլէյիպ՝ խաչ իւ-
զէրինտէ եօլտիւրմէկէ չապալայօրլար : Պու գըտար
աղնայապիլիրիզ , քի եփորէյինին աճըլարընտան՝
տէրին պիր մտածութիւնա տալլապ՝ կիւզէլ գում-
րու կիսի կէօզէրինի եէրէ տիքիպ՝ եփսէմ տու-
րուր ուտու :

Պ Ե Պ Օ Ե Պ Լ Շ Ե Տ Ե Շ Ի :

ՀՅՈՒՅՆԻ ԱՅ ԽՈՎՈՒՆ ՎԱԿԱՅԱՅԻ ՀՅՈՒՅՆԻ :

Մասն ՀՅՈՒՅՆ սիմիլի քէսիլիպ՝ աղըր խաչը
եփորէյիպ՝ Վաղգոթայա ըրքտըյըսա , վալի-
տէսի տէ եվլատընըն էնսէսինէ տիւշիւպ՝ օ տաղըն
զահմէթինի չէքտի : Խյէր կէօյտէն քէնտինէ
նիւրէք վէրիլմէյէյ իտի՝ եօլտա դալըր ըտը . ալէլ-
լուսուս՝ տաղըն թէփիէսինտէ եվլատընը խաչ իւ-
զէրինէ կէրտիքըլէրինի կէօրտիւքտէ , վէ չէքիչլէ-
րին սէսի՝ տէկիլ գուլաղընա , եա՞ եփորէյինէ տո-
դունտուղունտա : Աւետարանըն նագլինէ կէօրէ ,
պու մէրտանէ վալիտէ՝ խաչըն տիպինտէ տուրուր
ուտու : Օանն էտէրսին , քի ելիսար , վէ վալի-
տէսի իքիսի պիրլիքտէ մուհապպէթ տէրտինտէն
գուրպան օլուրլար ըտը : “ Աիչին քի , ոլ մուհապ-
պէթ՝ քահանայատնետին եէրինի թութուպ՝ ՀՅՈՒՅ-
ՆԻ գուրպան քէսէր իտի Հայր Ածա՛ խաչըն իւզէ-
րինտէ պօղաղլամագ թարիփինտէ , կինէ օ մու-

36 Պատ 15. ԱՅ Հայուսն Գողգոթ. Հայուսն

Հապակեթ գուրպան էտէրիտի Մարիամըն եիւրէյին
նի խաչըն տիպինտէ էվլատընըն իսկէնձէլէրիտին
աղըրսընը եիւրէյինէ վուրտուղունտա : Պու միսիլ-
լի գուրպան՝ սբ պապալարըն սէօգիւնէ կէօրէ՝
թէքմիլ օլտու, հաշան Յն ճանընը թէսլիմ
էթմէտէն էվէլ խաչըն իւզէրինտէ իքէն՝ օլ չե-
մին թագիբէլէրտէ եիւրէյինտէքի օլան մուհապ-
ալէթ նշանէրինի կէստէրտի տիւնեայա :

Հն քենտի տէրմէլէրինին իշինտէ վալիտէսինի
ունութմայըլ՝ սէվլիւլիւ աշակերտի Հովհաննէն-
սէ տէտի, պու դուր սէնին ժալըրնէն . վէ տէօնիւպ՝
տէտի վալիտէսինէ . պու դուր սէնին էլուտըն . վէ
օ թագիբէտէ պաշատը Հովհաննէս՝ ճան էվլատը
թարիխնտէ քէնտի վալիտէսի կիսի դայըլունիտ,
կէօղէթմէտէկէ Վծածինի, վէ հըզմէթլէրինի կէօր-
մէկէ : Կերչի սբ Վծածին՝ Հովհաննէսի գապուլ
էթտի . լագին քիմ պիլմէլ, նէ զրտար աճը
վէրտի Հնուն սէօղէրի վալիտէսինին իւզէրինէ .
վէ Էջլէ պիր վագիթտէ, քի կէօրիւր իւտիւ ճան
վէրտիյնի սէվլիւլիւսիւնին պիր խաչ իւզէրինտէ .
կէօրիւր իւտիւ էվլատընը՝ իրի պէշնամօն՝ հըրսըզ՝
գանցը արաւընտտ . գուրզուսունու՝ երրթըճը ճա-
նալար իշինտէ՝ գիմնէտէն իմտատը եօգ, թէսէլ-
լասը եօգ, պիր տէրտ տէնիղինին իշինտէ գարկ
օլմուշ, պու ձիւմէն իլէ, պու հալտէ իքէն սբ կոյս՝
պիւսպիւթիւն Նայր Վծըն կամքընը՝ կամքընը
թէքմիլ թէսլիմ էտիպ՝ էվլատընըն էօլիւմիւնիւ
պիզմը կիւնահարդմրզըն աֆ օլմասը իշին արզիւ-
լէր իտի : Պու չեթին, վէ ինձէ մատտէյի աղ-
նամա իշին՝ ազ չօգ պիլմէլիյիզ՝ մուհապակեթ քէս-
կինլիլի նէ տիր . զիրա մուհապակեթ՝ աճընըն էօլ-
չիւսիւ, վէ թէրազիսի տիր : Աէ պու սըրա պի-
զմ

Պատ 15. ԱՅ Հայուսան Պատրիարք : 37
զիմ ազլըմը պու գըտար եւթիշէպիլիր . եանի
տիւնեա իւզէրինտէ նէ դըտար ինսան վարրաս՝
ծիւմէսինին մուհապէթի պիր եւրէ կէլսէ Հնու
ոլ դըտար սէվէմէզլէր , նէ դատար սէվէր իտի նք
կըս . չիւնիրի ծիւմէ ինսանլաբտան զիատէ թա-
նըր ըտը Հնու : Պու էծիլտէն , սըլարըն սէօզինէ
կէօրէ տէ՛ Հն խաչտակիրէն՝ Վծածինին տույտուղու
աճըլար , վէ եիւրէյինտէրի չէքտիղի խկէնճէլէր՝
ոլ տէրէճէյէ վարտը , քի նէ գատար մարտիրոս-
լար թէնլէրինտէ խկէնճէ չէքտիլէրսէ՝ ծիւմէսի-
նին աճըսը վէ աղըրսը սր՝ Վծածինին եիւրէյին-
տէրի աճը գըտար օլամատը . վէ պու սէպէպտէն
որ կըս Վծածին՝ մարտիրոսլարըն սուլթանը օլտու .
Խագունցի նարակիրառաց : Աէ լագին փէք զիատէ
թաաճիւպտէ գալաճագ չէյ տիր , քի պու աճըլը
մէ տէրտլի վալիտէ՝ թաթլը կէօզ եաշը իլէ խա-
չըն տիպինտէ տուրուպ՝ մէթին տիրէք միսալը
տայանտը , տուրտու , զէրէ դատար աղզմնատն նէ
հօշ սէօհպէթ չոգարմատըգտան սօնրա՝ տիւնեա-
նըն գուրթմուլմասը իչին , վէ կիւնահլարըն ափ
օլմասը իչին՝ հէր աճըսընը Հայր Վծա փէշկէշ
սունար ըտը : Հնուն սօն սէօզէրին իշիթմտիկին-
տէ , վէ պաշընը պիր թարաֆա պըրագըպ՝ ճան
վէրտիկինի կէօրտիղիւնտէ՝ շիւպհէսիդ վալիտէօի
տէ խաչըն տիպինտէ էօլմէլի իտի , էկէր խաչտան
քէնտինէ պիր գուվէթ եւթիշմէյէյ իտի : Պուն-
տան մատէ , օնու տախի կէօզէրի իլէ կէօրտիւ-
նիճէ էօլմիւշ էվլատընըն պէօյրիւնիւ աշորըլար
հարպա իլէ . ոլ աճըսը էվլատը տույմատը , լագին
վալիտէսինին եիւրէյի պիչիլտի , էօլմիւշ էվլատընը
թէքրար եարէլէնմիշ կէ օրտիւ իտէ :

ՊԵՊ ՕՆԵԼԺԻՌՆԵՐԸ:

ԱՅ ԱՇածինին ռեվլնեմի չ չու- այ յաբուժելուան
սօնրա իւոլուի- իւէ :

Յսու խաչտան էնտիրտիլերսէ՝ մերտանէ վա-
լիսէ էվլատընըն եարելի փարելի թէնինի
գուճաղընա ալըպ՝ կիւնահսըզ կէօղ եաշէրի իլէ
եիւրէյինի պօշալթուր էվլատընըն իւզէրինէ : Աէ
պաշկա գարըլար իլէ, վէ չովչաննէս էվլատը ի-
լէ, վէ չովլսէփ արեմաթացի, վէ “Աիկողիմոս իլէ
պէրապէր նր թէնինի գերեղմաննա գոտու, վէ օն-
տան էվինէ տէօնտիւ, թա՛քիք ումուտ իլէ պէք-
լէրտի չնուն սէօզլէրինին թէքմիլ օլմասընա.
եանի՝ էօլիւմիւ եէնիպ՝ յարութիւ ալմասընա : Աէ
իշտէ փազար ստպահընը չ չ մէզարտան գալքուը
սալթանաթը իլէ . վէ լիմպոստան գուրթարտըլլզ
ճանլարը պէրապէր ալըպ՝ վալիտէսինի սէլամիա-
մաղա, միւճտէլէմէյէ, վէ թէսէլլա էթմէղէ կիմ-
տի : Աճապ նէ սահաթ իտի օ սահաթ . նր վալի-
տէնին տէր ադէպ կէօղ եաշարը՝ շաղլըղա թէպ-
տիլ օլտու . կէչէն մէշէքէթէր՝ ֆէրահլըղա, տու-
մանլար, տալկալար, ֆըրթընալար՝ այտընլըղա, վէ
իլիմանլըղա : “Ասուլ քի սճըլարը թարիֆտէն
իւստիւն իտի, պէօյլէ տէ շաղլըղնա գարէր վէ-
րիլմէտի . էվլատընը էօլտիւքտէն սօնրա կէօրմէք,
թաթլը սէսինի իշիթմէք, եարալէրինէ տօգուն-
մաք, լիմպոստան եղատ օլան ճանլարըն՝ ալէլառ-
սպու փէտէրի նր չովակիսին, վալիտէսի նր Ան-
նանցն տուվալարընը՝ ալգըշարընը ալմագ : Աէրչ
աւեւ

աւետարանտա իշարեթ օլմազ՝ Հնուն վալիտեսինէ
կէօրիւնմէսի, վէ լագին իհափղա տէկիլ իտի, զիրա
փէթ մինստիպինտէն իտի իլք էվմէլ վալիտէսինէ
կէօրիւնմէսի, չիւնքի հէր զիշիտէն զիատէ սէվիթ ի-
տի Հնուն, վէ ճիւմիէսինտէն զիատէ աճը չէքմիշիտի:

Նիծէ մալիմ տիր, Հնու յարութիւնտան սօնրա
դըրգ կիւն գալտը տիւնեա իւզէրինտէ, վէ չօգ
տէֆա կէօրիւնափւ առաքեալլարընա վէ աշակերտ-
լէրինէ: Պու դըրգ կիւնիւն իչինտէ՝ նր Ածածի-
նին եփւրէյի պէջիւք պիր սէլինձ իչինտէ իտի
ճէննէթտէ կիպի. զիրա չադ տէֆա էվլատընը
կէօրիւպ՝ փառքընա նայըլ օլուպ՝ ճէննէթ սէօհ-
պէթլէրինի տիյնէր իտի. տիւնեա իւզէրինտէ նր
քիլիսէնին նիծէ թէմէլլէրի գօնաճաղ ըտը՝ սէօհ-
պէթինի էտէր իտի. պունա քէզալիք տէ առա-
քեալլար կէլիպ՝ նագլ էտէրլէր իտի, կէրէք
Խահօտիլէրին, կէրէք փութփիէրէզլէրին՝ քիլիսէյէ
տավէթ օլմալարընը, Հնու թանըմալարընը, նբ
հաւատք իչին հալածանք չէքմէլէրինի: Պունտան
մատէ՝ առաքեալլար սօրարլար ըտը, վէ պիլմէտիք-
լէրինի՝ էօյրէնիրլէր իտի նր Ածածինտէն, նիծէ
օլմուշուտունը աւետումու. Հնու պիր ահըր իչինտէ
տօղմուշուտու. մոգլարըն կէլմէլէրինի. Նէրովդէ-
սին հալածանքընտան՝ նէ թիւրլիւ զահմէթ չէք-
տիղինի. վէ պունա քէզալիք իհափղալլ սէօհպէթ-
լէր իլէ՝ գըրդ կիւնիւ կէ չիրտիքտէն սօնրա՝ առա-
քեալլար վէ նր կըս պէրապէր չըգտըլար զէյթին-
լիք տաղընա, նիծէ Հնու թէմպիհ էթմիշ իտի օն-
լարա. վէ օրաւա կէօրիւնիւպ Հնօ՝ սօն տէֆա նա-
սիհէթլէրինի վէրտի առաքեալլարընա, վալիտէ-
սինէ օլան բաղպէթինի վէ մուհապպէթինի կէս-
տէրտի. վէ ճիւմիէսինի օրհնել էթտիքտէն սօնրա:

քենտի գուվէթի վէ իհտիշամի իլէ՝ եալի եափ այսպարը եերտէն այրըլըպ՝ հավայա գալքտը, վէ կեօյլէրէ համբառնալ օլտու . մելսըլզլարըն թաթլը սէտալէրի իլէ՝ վալիտէսինի վէ շայրտլէ-ըինի պիր պէջիւք սէվինճ իշնոտէ պըրագարագ . պիր շէֆաֆլը պուլուտ՝ Հնուն իզինի գափաթմտը . վէ ծիւմլէսի կեօյէ պագարագ՝ քենտիլէրինէ նէ մալիք հէյրան գալտըլարսա , իբի մելայըդ կէօրիւ-նիւպ հավատա՝ կեօյա օնլարը տիւշտէն օյանտըրտը , վէ տէտի . նէ նաև գուլըլըլըլըլը, ուսու չ չ նիճէ կիւյէ չքդաւ իսէ , ուեօյլը առ իւլընէւ ուիր ուիր իւն : () Ը վագիթ քենտիլէրինէ կելիսպ ծիւմլէսի պիրլիքտէ Ենտիլէր տաղտան , վէ չէքիլտիլէր պիր վերնատու-նա , նիճէ թէմպիհ էթմիշ իտի չ չ ։ վէ օրատա ջերմեռանդութի իլէ հազըրլըդ կէօրտիւլէր Նոգին սրուն կէլմէսինէ : Հն կեօյէ համբառնալ օլտուգ-տան սօնրա , օն կիւն տէյինճէ՝ առաքեալլար տու-վատա իբէն՝ աթէշտէն տիլ գիսվէթինտէ հէր պիրինին իւզէրինէ ենտիւ Նոգին նը . Փիկիրլէրին-տէրի օլան գարսնլըլը տէֆ էթմտի . վէ եիւրէք-լէրինի քենտի մուհապպէթինտէն ալէֆլէնտիր-տի : Նէր քիշի աղնայապիլիր՝ նէ թիւրլիւ լու-թուֆլար , յատուկ շնորհքլար , երկնային իմաս-տութիւնլար ենտիւ նր Անձածինին իւզէրինէ , չիւն-քի Հնուն վալիտէսի , վէ Նոգին սրուն տաճարը իտի , վէ առաքեալլարտան դիատէ՝ եիւրէյինի հա-զըրլամըշ ըտը կեօյլիւ կիւվէյիսինի գապուլ իթ-մէկէ :

ՊԱՏ ՕՆԵԼՑԻՆԴԻ

ԱՅ ԱՇածինին Խըստուվէնու օլուրմասը. ՀՀ
Խէնսոս շնկրինէ ինդինէ:

ողին սը կելտի իսէ՝ չնուռն ճիւմիէ տնօրէն
նութիւնլարը թէքմիլ օլուռ. պունտան սօն-
րա առաքեալար նէ գրտար իշ կէօրտիւլէրսէ՝
օնուն լութու ֆլարը իլէ կէօրտիւլէր, եանի՝ քա-
րոզլարը, մէմլէքէլժ կէզմէլէրի, միւճիւզաթլարը,
զահմէթլէրի, վէ մարտիրոսլուզլարը։ Այ ԱՇածին
քէնտի էվլատլը հնովհաննէս աւետարանիչնն
է վինտէ օթուրուա՝ քէնտինէ մինասիա առաջինու-
թիւնլարը պաշտար իշեմէկէ։ Խվլատընըն տնօ-
րէնութիւնլարընըն իւզէրինէ մնոածութիւնլար ի-
տէր իտի, միւճիւզաթ էթոտիկի եէրլէրի, վէ գանը
իլէ ըսլաթտըն թօփրագլարը էօփէր իտի։ Ալդ
սըդ սը հաղորդութիւնա եագլաշը ըտը։ Ըռա-
քեալսարը կէօրտիւզիւնտէ՝ չնուռն վարքընը պիրէր
պիրէր նադլ էտէր իտի, օնլարըն պիլմէտիղինի
էօյրէտիր իտի. վէ քիլիսէ իշին եօրուլմաղա զահ-
մէթ չէքմէյէ՝ եիւրէք վէրիկ իտի. պիր շնւահէլէ-
րի օլսա՝ չէօզէր իտի. նէթիճէ՝ հէմ վալիտէլիք։
հէմ ուստալըդ էտէր իտի օնլարա։ Խմտի թահ-
քիք տիր սի պապալարըն սէօզիւ՝ տէտիքլէրինտէ,
մաղսուս չն չօգ վագիթ պըրագտը վալիտէսինի
տիւնեա իւզէրինտէ, զիրա փէք իհտիզալը իտի՝
առաքեալսարը գուլլանմագ իշին. էօյիւտ փէրմէյէ,
թէսէլա էթմէյէ, նէնի քրիստոնէլէրէ՝ վարքը
իլէ բարի իպրէթ վէրմէյէ, չա հնուն քիլիսէսի
ախւ-

42 Պատ 17. ԱՅ Կոյսան Եղիշե օնականութ
տիւնեայա եայըլսըն, վէ մէթին քիլիսէ օլսուն ։
* Ե, սէվինծ տույար ըտը Վծածին իշխթտիկինտէ
առաքեալլարըն քարոզութիւնունտան պինցըրձէ
ճան՝ էվլատընը թանըյօրլար, Հնուն իսմի իլէ ա-
ռաքեալլար մի ճիւղէթլէր իտէյօրլար, կիւնահ-
քէրլէր թէօպէյէ կէլիյօրլար, վէ նէննէթ էվլութ-
լարը չօղալլյօրլար : Պու սէվինծլէրինին արասըն-
տա՝ եիւրէյի եարէլէնիր իտի՝ հաշան իշխտիր իտի
Լահօտիլէրին, վէ փութփէրէզլէրին եիւրէք փէքլէ-
ղինի, էվլատընա կէօստէրտիլէրի տիւ շմանլլըդը,
առաքեալլարը, վէ եէնի քրիստոնէլէրի հալածէլ
էթտիլէրինի : Կէօրիւր իւտիւ՝ նիճէ ծէհեննէմ
դափուլարը աչըլմը ըտը՝ պաթալ էթմէ իշին
Հնուն սբ հաւատքընը . պու ճիւմիէ իլէ մէթին
տուրուր ուտու, զիրա իշխթմիշ իտի էվլատընտան
* և որսան գծախաց զնա մի յաղլահարեացնին : Աէ
օ պիր թարաֆտան կէօրիւր իւտիւ, վէ սէվինիր
իտի մարտիրոսլարըն գտնը՝ թէմիզ պույտայ կի-
պի եէրէ սազըլըպ՝ պէրէքեաթլը մէյվէ վէրիր իտի :
Պունա քեզալիք եկեղեցինին թազէ ֆիտանլարը
կէօրմէկէ կէլիրլէրտի Հնուն վալիտէսինի, օրհնու-
թիւնունու ալլըլար ըտը, թաթլը սէօհպէթլէրի-
նի, վէ նասիհէթլէրինի տիյնէրլէր իտի, վէ եիւ-
րէքլէրի ֆէրահլըզ իլէ տօլար ըտը . զիրա պիր
քէրրէ եիւզիւնիւ կէօրէն՝ պիւթիւն տէրտինի վէ
գասէֆէթլիղինի ունուտուր ուտու . ուզագ եէր-
լէրտէն կէլիրլէր իտի պու վալիտէ սուլթանը կէօր-
մէզէ . վէ կէօրտիւքլէրինտէ պիր պէօյիք տէօվ-
լէթէ էրմիշ գատար սէվինիրլէր իտի : Ար Խգնպ-
տիս պիր մէքտուպունտա պէօյլէ եազար Հով-
հաննէս աւետարանիչէ, ո՞ւ ո՞ւ ու ո՞ւ ինտոնէ ո՞ւ
հաւատքաց ինտոնան, ո ո՞ւ հաջեսլունինին Լուսհըն
եկ

և լուսաբռնը բահմինդեն լուշըան, վէ սէւակն իւն պէս ու չէյն ձաւույէ իւումեւլէ։ Այս՝ 'Խիսնիսիոս' Պաղպս առաքեալտան քրիստոնէլիզի էօյրէնտիքտէն սօնրա՝ կիմտի սր Վածածինի կէօրմէղէ, վէ ոլ տէրէճէտէ իւղէրինտէն նուը սաշըլը կէօրտիւ, քի էկէր իպին օլայ ըտը կէօյտէն էնմիշ պիր քիմնէ կիպի՝ սէճտէ զըլար ըտը։

Պու արապլդտա պէօյիւք պէօյիւք հալածանք պաշատը կրուսաղեմտէ։ իմտի առաքեալտար ախէր մէմէքէթէ տաղըլուլար, վէ Հովհաննէս աւետարանիչ պէրապէր ալոր Վածածինի, վէ կէօթիւրտիւ կրիստոս շէհրինէ։ նէրէտէ չօգ վաղիթ օթուրտուլար։ Վաճամբնտա հալածանքլար սէպէպի իլէ, մարտիրոսլարըն գանը եէրէ տէօքիւլմէ իլէ, առաքեալտարըն քարոզութիւնու, վէ եէնի քրիստոնէլէրին բարի իպրէթլէրի իլէ՝ կէօրտիւ քի Հնուն խմի՝ պիւթիւն տիւնեայա եայըլտը։ Հնուն թանըյանլար չօղալոր, վէ հէր եէրտէ փութհանէլէրին նէրինէ՝ քիլիսէլէր եափըլտը։ աղաշխարութիւն կանոնլարը գօնտու։ ծոմլար՝ պաքլար՝ երկրագութիւնլար սըմարլանտը։ Տուվա՛ պատարագ քանոնլարը թէմէլէնտիւ։ հէր սէմթտէ, հէր եէրտէ քրիստոնէ խմի՝ մէյտանէ չըգտըգտան թօնրա՝ տայմա օնլարըն սէօհպէթի սէջլէնիրի խտի, վէ թէմիզ եաշամալարը մէթհ օլուրուտու։ Այս Վածածին՝ կրուսաղէմէ թէքրար տէօնմիւշ իւտիւ կրիստոստան։ պու գըտար աճըլար վէ սէթինճլէր իչինտէ՝ Վլահըն հուզուրունտա արդիւնքլարը՝ վլատընըն վէ քիլիսէնին ուղուրունա եօրուլտուդու իչին չօղալըպ՝ եիւրէյինտէրի օլան մուհապպէթ սլէֆի ոլ տէրէճէյէ վարմըշ ըտը, քի ճան իլէ պիւս պիւթիւն ճէննէթ մէլայլողը օլուս՝ թէն իլէ պիր

44. Պատր 17. ԱՅ Եպիստեմ. Խնդիրն օնուում առաջ
պիս զայի վլեզէ տիւշտիւ : Պու էճիլաեն պեօյիք,
պիր արգու կելտի եփու էյինէ , պու տիւնեայր թեքք
էտիպ՝ էվատընըն ոչ տիզարընը կէօբմէղէ :

○—————○

ՊԵՊ Օ ԵՍՈՒՏ Գ. Տ. Զ. Ե. Ը. Ե. Խ. Ե. Խ. Ե. Խ. Ե. Խ. Ե. Խ. Ե. Խ.

ԱՅ ԱՃածինին ճէննելու կիւնանի :

Ա իմահ սր կոյս պու միսիլի ֆևիրլէր իլէ
Հազրութ կէօրտիւյիւնտէ՝ եփու էթիւյինի պիւ
թիւն ճեննեթէ վերմէղէ՝ Հն գապուլ էտիպ րի-
ճասընը՝ պիր մէլայըդ կէօնտէրտի տավէթ էթմէ-
կէ սր արքայութիւնա , վէ վագթին եազըն ոլ-
տուդունու պիլտիրտի : Պու միւճտէյի ալաբյըսա
սէվկիւլիւ էվատլըզ Հնովհաննեսէ հապէր վերիպ
պաշատը հազրութանմաղա : Պու սէօհպէթ էթրա-
ֆա եայրութըսա՝ հէր թէրաֆտան գոշտուկաբ
Խրուսաշէմէ , վէ Ալահըն միւճիւզաթը իլէ՝ ա-
ռուքեալսր տախի ճէմ օլտուլսր ուզագ եերիւ-
տէն , վէ ճիւմլէսի կիրտիլէր վերնատունա՝ նէրէտէ
Հն աշակերտլէրի իլէ ղատիկ էթմիշ իտի , վէ
ոգին սրու օնտա ալմըշարտը : Պու գըտար ճէօ-
մահաթը կէօրտիւ իսէ սր կոյս՝ իլք էվլէլ եփու-
րէյինին հօշնութլուզու իլէ՝ էվատընա շնորհակալ
օլտու , իբինձի՝ մէրհամէթլի կէօզէրինի չէվիրիպ
հէր պիրինի օրհննել էթտի . ճիւմլէսի թաթլը կէօզ
եաշարը տէօքիւպ՝ տէօյիւնիւրէեր իտի . վէ պիլ-
մէզլէր իտի նիճէ այրըլմալը պէօյլէ պիր վալիտէ-
տէն . պիրտէ պագտըլսր քի՝ Հն հրեշտակլար իլէ
ենտի կէօյտէն տավէթ էթմէյէ վալիտէսինի . վէ
քէնտիսի պէրապէր . կէօթիւրմէղէ փատիշահլը-
ղընա :

Պատու 18. ԱՅ ԱՇառնին ճշնանելը ինչև մեռէ : 45
զընա : Վու թաթլը վէ կեօրիւլմափք սէյիրէ՝
ծիւրեցինին մուհապակեթի մէօշիւպ՝ պիր պայկըն-
ւագիշնաւէ կեօզէրինի վէ ելւրինի կեօյէ գալտը-
րարագ՝ ու չուու ոլ կիւղել ճան՝ էվլատընըն գու-
ճաղընա օն իւչ երլ տէյինծէ չչուու չարչայրունք-
լարընա վէ էօլիւմիւնէ . ալթմըշ իփի եաշընը պի-
թիրիպ՝ ալթմըշ իւչէ կիրմիշ իտի : Խչ իսնի՛ չչա-
հրեշտակարըն, վէ սբլարըն արայը իլէ, վէ թաթլը-
սէտաղարը իլէ կիրտիրտի վալիտէսինի արքայունուն
դասընա, նէրէտէ Հայր ԱՇըն գըղը օլմադ իլէ,
Հոգին սբուն կելինի, վէ Չչուու վալիտէսի, կեօյ-
ւերին վէ տիւնեանըն սուլթանը օլուպ՝ հրեշտակ-
լարըն դասլարընտան տուալէր ալթըշլար սունուշ-
տու քէնտինէ : Կեօյտէքի օլան ուրախութիւնարըն
պիր հիսասէսի տէ վերնատունտա օլուրուտու . զի-
րա հրեշտակար թային օլմուշուտու օր թէնինի
պէրլէմեղէ, վէ կեօյիւ երգլէր, վէ գոհաքանու-
թիւնլար իշխտիլիր իտի առաքեալլարտան, վէ ճէօ-
մահաթտան : Խմորի պիր պիր արտըսըրա եիւղեւ-
գոյու գափանըպ՝ եագլաշըլար շտը ոլ պաքիրէ
էլլէրի վէ այտգլարը էօփմէղէ : Վիրի պիրինի թէ-
սէլլա էտէրլէր իտի, աղլարլար ըտը վալիտէլէրինի
գայպ էթտիրլէրի իշնի . սէ վինիրլէր իտի՝ կեօյլէր-
տէ քէնտիրլէրինէ քարեխօս օլաձնագ տէյի : Ա, է-
թիծէ հափէսլէրինի ալտըգտան սօնրա՝ ատէթ
իւզրէ թաթլը գօգուլու պուհուրլար, վէ րուհլար
իլէ սբ թէնինի պիր թէմիզ չարշավա տօլայըպ՝
կեօթիւրտիւլէր պիր թէմիզ մէզարա գօմաղա . օ
թաքիրէտէ չօդ սէփիլէր, հաստալար, քէօթ-
րիւմէր ալայա գօշուպ՝ ծիւմիէսի շիփա պուլտուլար :

Նէր թիւրլիւ ատէթլէրինի էթտիքտէն սօնրա՝
առաքեալլար իւչ կիւն իւչ կէճէ այրըլմատրլար

ՔՅԱԿ 18. ԱՅ ԽՇԱԺՀՆԻՆ ՃԵՆՆԵԼՈՒ ԱՅԼԱՅԻ :
ԿԵՐԵՂՄԱՆԱՏԱՆ, ՂԻՐՈՒ ՀՐԵՇՄԱԿԼԱՐԸՆ ՄԵՄԱԼԱՐԸ
ՔԷԿԻԼՄԵՄԻ, ՎԵ ՄԱՍՄԱ ՊԻՐԸ ՊԱՐԵՐ ԻՇԽԱԿԻԼԵՐ ԻՄԻ :

ՊԵՊ ՕՆՑՕԳՈՒՅՈՒՆՆԱՌԱՒ
ԱՅ ԽԵՂԱԿԱՆ ՋՀԱԿԱԿԱԽՈՎՈՒՆ :

Պու քըտար զիյնկթտէն ֆագալթ Յօվվմաս առ
առքեալ մէհրում գալմըշտը . նիշն քի
Վլահըն իստէմէսի իլէ՝ կիւնիւնաւ, եէթիշէմէտէ
Երուսաղէմէ, նէ էօլիւմիւնիւ, նէ կէօմիւմիւնի
կէօրտիւ : Խւցիւնձիւ կիւն կէյտի իսէ՝ պագալ,
քի հէր իշ թէքմիլ օրմուշ, ֆագալթ առաքեալ-
լար սր գերեզմանը պէքլէրլէր իսի, օրայա գոշուպ
չօդ կէօղ եաշարը տէգիւպ՝ Փիղան և թակտէն
սօնրա՝ եալվարտը առաքեալլարա գերեզմանը աշ-
մաղա, քի կէօղէրի իլէ կէօրսիւն վալխէսինի,
Այագլարընը էօփիւպ՝ արզուսունու տէփ էթ-
սին : Յօվվմասը ըէճասը մինասիպ կէօրիւնտիւ
առաքեալլարա . ճիւմիսի պիրլիքտէ աշտըլար մէ-
զարը . նէ պագարսըն՝ կէօրտիւլէր, քի եալընըզ
չարշաֆ տուրոյօր՝ սր կոյսուն թէնի եօր գերեզ-
մանտա, եա հրեշտակլարըն էլի իլէ կէօյլէրէ թէփ-
տիլ օլմուշ : Պու միւճիւզաթա մաթ գալըպ՝ պաշ-
չաարըլսդր մէզարըն թաշընը էօփմէկէ, եիւզէրինի
սիւրմէյէ . վէ ոլ չարշաֆը քի ճէննէթ քօրու-
լարը սաշարրալ՝ թօփլայը պաշտար պիլէլէրինձէ :
վէ սէվինէրէք վէ չնորհակալ օլարաք Հնա, քի
պըրադմատը տիւնեա իւզէրինտէ վալխտէսինին թէ-
նինի, եա կէօյէ ալըպ՝ ազիզ ճանը իլէ պիր էտիպ՝
ճէննէթին թահալընա օթուրթտու, տէօնտիւլէր

Երու-

Հարուսաղէմէ : Կէլէլիմ քի պու միսիլի էօլիւմիւ
սի կոյսուն՝ սի պապալուրըն սէօղիւնէ կէօրէ փէք
նաշար՝ էօլիւմ տէնիլիր՝ քայրը բնսանըարըն էօլիւ-
միւնէ պաքընձա : Պունա պիր թաթլը ույքու
տէյէպիլիրիզ, պունուն վասիթէսի իլէ Վլահա
թաքընտան եսքընա քավուշտու : Նիչին քի նէ
թապիյէթին զայիֆլիղինտաէն, նէ եաշըն հէօքմիւ-
տէն, նէ աղըը զօրունտան, նէ վիւճուտուն թէր-
թիփէրինին պօզուլմասընտան, նէ իչէրտէն, նէ
տըշարսան պիր վէսիլէ սէպէպիլիզ իլէ օլ ազիզ
ձան թէնտէն այրըլտը . եա ֆակաթ Վլահըն մու-
հապաէթի օլտէրէծէտէ ձէօշտիւ եիրէյինտէ, քի
ազ վաքիթտէ այրըլմաղա սէպէպ օլտու . վէ կինէ
աօնրա օլ մուհապաէթ օլ ձանը թէնի իլէ պիր
էթտի արքայութիւնտա : Քարդ իտի տէրլէր զեքը
օլան սիլար քի՝ Վծածին էվկատընա պէնզէր օլ-
մա իչին էօլսիւն : Ա է լաքին օլ եիրէյինտէքի օլան
քէսկին մուհապաէթին ալէքի իլէ եաշամասը պիր
միւծիւզաթ ըտը : Խմախ սի Վծածին էօլտիւ . լա-
քին մուհապաէթին տէրտինտէն, վէ տէկիլ սայրը
պիր քէֆսիզլիքտէն ձանը թէնտէն այրըլտը :

Եշտէ պու տուր սի կոյս Վծածինին մուհթա-
սէրիճէ վարքը, էսկի քիւթիւքլէրտէն, վէ եկե-
զեցինին ածարան վարդապետլէրինտէն տէօշիւ-
ռիւա՝ պու քիթապճըքտա սի կոյսա ջերմեռանդ
օլան ձանլարա փէշկէշ էթտիր : Պու քիթապը
զրումսյըլան, վէ Վծածինին եօրթուլարընտա օլ
կիւնլէրին խորհուրդլարընը տիւշիւնմէ իլէ, վէ
սէօհապէթինի էթմէյ իլէ տահա զիատէ մուհապ-
պէթինի արթըլըլըլը եիրէյիմիզտէ, վէ օնա կէօրէ
սատլքանա քուլուք վէ էվկաթլըք էտիպ վալիտէ-
միզէ, հէր նէքի հոգեռը վէ մարմնաւոր մէօհ-

48 Պատ 19. ԱՅ Խոյսուն Ձերականութուն :

առաջլըղըմրդ օլուրսա՝ վարիտէ կիպի պիզի կէօրիւրդ
կէօզէտիր, թէսէլըս էտէր, քուվկէթ մէրիր՝ չա սբ
արքայութիւնուն փառքընա սէլամէթ եէթիշտիւ
րինձէյէտէք :

○—————○

Պ Ե Պ Ե Տ Կ Ի Ւ Ր Մ Ւ Ն Շ Ի ։

ԱՅ Վ ճածինին էրսոմընուն օլսն Ձերեւունութունը :

Կեղեցինին էն սիֆտահընտա եէնի քրիտու
նէլէր Հնու թանըտըքլարընտա պաշւատըլաք
Հնուն վարիտէսինի տափախ թանըմայտ, վէ կէօնէ
կէօն օնա իղեմ իքրամ էթմէյէ : Աէ պունլարըն
իքրամը հէմ մինասիպինտէն, հէմ իհափառըն-
տան, վէ հէմ մուհապակէթլէրինտէն մէյտանա կէ-
լիր իտի : “Իիչին քի Հն է քէնտիմիդի Նայր Վճըն
օղուն՝ վէ Վարիսմ կոյսուն օղու թանըտըքլարըն-
տա հէլ հէլպէթ պու վալիտէ սուլթանը սէվմէ-
գիփիտիլէր, վէ օնուն իքրամընա տուվալէր՝ իպատէթ-
լէր էտիպ՝ արսուրին ամելլէրի իլէ եիւրէքլէրինտէ
օլսն պուհապակէթի կէօստէրմէլի իտէլէր : Պուն-
տան տըս քի առաքեալլարըն վագաժինտէ հէր միլ-
լէթաէ վէ հէր ևէրտէ սի Վճածինէ ջերմեռան-
գութիւն կէօստէրիլախ Լիկեղեցինին էվլաթլարըն-
տան : Այս Պուկսս ուն տարանիչ պատկերահան
օլմաղ իլէ պիր քաւ թանէ սիւրէթինի եազտը սբ
կոյսուն, վէ քիմին եանընտա պուլունտույուսա փա-
հասըզ հազնէ կիպի սաքլար ըտը, վէ զիարէթի-
նէ կիտէրլէր իտի քրիտունէլէր : Դսկի սբ պապա-
լարըն պազըսը պաշւատը սբ կոյսուն պէօյիւրլիւյի-
նիւ քարոզել էթմէկէ . պազըսը առաքինութիւն-

Առող 20. ԱՅ ԱՇԽԵՆ. ԶԵՐԲԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ : 49
լարընը մէթհ եթմէկէ : Կուսութիւնլուզունու ,
խօնարհութիւնունու , կէ շլէրտէ օլան փառքընը ,
վալիտէլիղինի , սուլթանլըդնը , արդարլարա կէօս-
տէրտիղի մուհապակթի , կիւնահքեարլէրի քայրե-
մասընը՝ վաղ վէրեն հանկըար . օլ հերետիկուլա-
րա քարշը ճէնկ էտէն հանկըար . վէ լազբմ օլք
տուքճա սթ ԱՇԽԵՆԻՆ ուղուրունա հալածանք չէ-
քէն , իսկէնճէլէրէ տայանան , վէ քան տէքիւպ՝
մարտիրու օլան հանկըար : (Նուն իքրամընա երգ-
լէր՝ շարականլար՝ գովասանքլար եազանլարըն հէր
միլլէթտէ հատոի հիսապը եօք : Այդ եկեղեցի վա-
լիտէմիղ տահա զիատէ էվլաթլորընըն մուհապ-
պէթինի արթըրմա իշխն՝ պու ազիզ վալիտէյէ
հսկումլար՝ պաքլար՝ եօրթուլար թէմպիհ էթահի .
հէր պիր եօրթուսունա զիյնեթլէր վէ աղօթքլար
սըմարլատը : Ք. իմ սպապիլիբր նէ քըտար վէ քաչ
կիւղէլ ժամլար՝ տաճարլար՝ խորանլար եափրւտը-
լար պիթիւն տիւնեատէ սթ ԱՇԽԵՆԻՆ իքրամը-
նա : ‘ Նէ քըտար հիսապա կէլմէզ հազնելէր թէլէֆ
էթտիլէր փատիշահլար՝ իշխանլար վանքլար եափ-
տըրմա իշխն : ‘ Նէրէտէ ջերմեռանդլող իլէ հրեշ-
տակ կիափի թէկմիզ ճանլար Ալլահա վէ սթ ԱՇԽԵ-
ՆԻՆ հըզմէթ էթտիլէր , վէ էտէյօրլար . վէ հրեշ-
տակային էօմիւր սիւրէրէր տիւնեա իւզէրինուէ :
‘ Նէ քըտար եզքայրութիւնլար իճատ օլտուլար .
պատկերքլէր՝ թէսափիհլէր՝ մենտալլար՝ հանդերձլէր
քօնտուլար եկեղեցիտէն . վէ ներողութիւնլար
պաշանտըլար : Պունաւն ճիւմէսի վէ պունա քե-
զպիք սպայրը կիւզէլ զիննեթլէր՝ առաքինութի ա-
մելլէրի , ճիւմէսի պու վալիտէնին իքրամընա տէ-
կիլմի : Պունաւրըլան քէնտինին տէօվլէթինի՝ պէօյ-
իւրիւյիւնիւ վէ ազիզիյինի թանըյալըմ , վէ պիր

50 Պատ 20. ԱՅ ԱՇԽԱՋԻՆ. ՉԵՐՎԵԿԱՆԴՐՈՒՅՄ:
զիմ քենասի մէրհամէթինէ մէօհթաճ օլուղու-
մուղու պիլէլիմ . վէ ալիւթիւն ումուտումուղու
քենատինէ պըրաքալըմ էմին օլարագ . քի պիզի տիւշ-
մանլէրի միզին էլինտէն գուրթարը՝ ճէննէթին
ևօլունու պիզէ կէօստէրիր , վէ հէր պէլատէն պի-
զի քուրթարտըտան սօնրա՝ քենասի էվլատընըն
մը տիզարընա պիզի լսվըք էտէր :

○—————○

ՊԱՊ ԵՒԿԵՐՄԱՆ ՊԵՐԻԿԱՌԻ

ԱՅ ԱՇԽԱՋԻՆ ՔԷ՛ՇԽԱՆՀԵՐ:

Պու քըտար իհտիշամընա սը կոյս ԱՇԽԱՃԻՆԻՆ .
պու քըտար քրիստոնէլէրին իզէթինէ . իբ-
րամընա հէլիչէլպէթ պու սուլթանըն տիւշմանլէ-
րի տայանամայրպ՝ քըտկանըրպ՝ քուտուրուպ՝ վար
քուրվէթլէրինի վերիպ՝ էլլէրինտէն կէլսէ՝ օնու-
թահարնտան էնտիրմէկէ , ինսանլարտան իպատէ-
թինի քէօրլէթմէղէ չապալայաճաքլար ըտը : Աի-
չին քի պու վարիտէնին՝ պու սուլթանըն էլի իլէ-
Վլահընլութուքլարը՝ քէրէթլէրի ինսանա տաղը-
լըյօր , ինսանլարըն եիւրէյինի մըխլանտըզ կիպի
քենտինէ չէքէյօր , վէ քէնտինտէքի օլան առա-
քինութիւնլար՝ տիւշմէնլէրին կէօղ պէպէյինի ինձի-
տիյօր , եալնըզ թաթլը իսմինին տիլէ ալընմասը
շէյթանլարը թիթիրէտիյօր : Պու էծիլտէն նէ քա-
տար մէսէպսիզ հերետիկոսլար փէյտահ օլտու-
իսէ Հնուն աղամհլըզընա քարշը՝ պու վալիտէյէ
թաշ աթարլար : Քիմի օնուն վալիտէլիդինի . քիմի
պարիրէլիդինի . քիմի սըլուղունու ինքեար կէլ-
տի : Անհաւատլար պիլէ պու վալիտէնին իսմի
նի

Պող 21. ԱՅ ԱՇտծենին ակ-շմենլէրէ : 51

Նի ԱՇերէ տնեւ տէյէրէք իքրամըլա տիլքէրինէ ալըս
հիքէն, և կեղեցի էվլատլարը՝ մկրտութիւն շնորհ
ունա լայըը օլոռուքտան սօնրա շէյթանըն պայրա-
զընըն ալթընա կիրիպ՝ նէ իփտիրալէր ախւզմէտիկէր,
նէ քիւֆիւրլէր իճատ էթմէտիկէր, նէ զէհիրլի
տիլ քուլանմաաըլար : Ը էօյլէ քի մատտէյէ վու-
քու ք օլմայան եա ինանամազ, եա թաաձիւպտէ
քալըր, պէօյլէ գարէղ վէ տիւշմէնլիք օլապիլիրմի
տիւնեա իւզէրինտէ : Ի՞յ իմոնի քարդ տըն պու
էտօլուղուն թէմէլինի կէօստէրմէք : Ալլահ էքէն-
տիմիզ՝ Խւսոյը ալտատան երլանա պունու սէօյլէ-
արի : Պին ողիր ողոյին-թ ակ-շմենլէր ոյտանողմ սէնին
մէ բարբնուն տըտունու, օ ող սէնին ողոշնու եղէնմէն :
Էշտէ պու տուք ասրւ թէմէլի պունլարըն իթտա-
հասընըն : Օ իրա սը կոյս Եծածին տիր . օլ մէր-
տանէ քարը երլանըն պաշնը էզէն՝ եանի շէյթա-
նըն, վէ տայմա էզմէտէ տիր : Օ իրա նիճէ կէօր-
տիք սկզբնական կիւնահտան էզատ օլմաաընտա
պու տիւշմէնին հէօքմիւ ալթընա կիրմէտի : Իքին-
ձի վալիտէ օլտու, տիւնեայա կէթիրտի հշու . օ քի
վէ շէյթանըն փատիշահլըղնը վէրան էթտի : Ի՞յ
իմոնի էկէր Ոնրիամ պու շէյթանըն պաշընը էզտի
իսէ՝ նէ թաաձիւպ էթմէլի, էկէր պու շէյթանըն
աշակերտլէրի տէ թիւրլիւ վէ թիւրլիւ իփտիրա-
լէր վէ զէհիրլէր սաշտըլարսա թէմիզ վալիտէմի-
զէ քարչը՝ ուստալարընըն ֆիթ վէրմէսի իլէ .
կէրչի քի պու երլանըն պաշը սը կոյսուն այաղը-
նըն ալթընտա տըր, պու ճիւմէլ իլէ չա քի իչէ-
րիսի զէհիր իլէ տօլու տուք, տայմա չապալար զէ-
հիրինի տէօքմէղէ, պու վալիտէտէն ինթիքամ
ալմաղա՝ եա շանընը էյսիլթմէք իլէ, եա իպատէ-
թինի քափաթմաղ իլէ . արատա պիր Ճէհէննէ-

52. Պատղ 21. ԱԵ ԱՌԱՋԻՆԻՆ ՊԵՄԱՆԱԿՐԻ

մին քարանլըղընտան սիահ թիւթիւնլէր սավու-
բուր ինսանլարըն կէօղիւնիւ քափաթմաք իշխն՝ քի-
սյու սուլթանըն սալթանաթընը կէօրմեսինլէր ։
Քուտուրուր՝ հայքըրը բարի ճանլարը կէօրտիւ-
ղիւնտէ՝ նիճէ պու վալիտէնին նազարը ալթընտա-
նաշայօրլար, եա կիւնահքէրլէր փէնչէսինտէն
քաչըպ՝ պու վալիտէնին քէօրկէսինէ սըղթըլըպ՝
փրկութիւն եէթիշիյօրլար : Խարին նաֆիլէյէ՝ նի-
շին քի պաշտ պու մերտանէ վալիտէնին սյաղը-
նըն ալթընտա տըր : Պունա քէղալիք տէ նաֆի-
լէյէ եօրուլուրլար պու սադայէլին շէյիրտլէրի ։
իփտիրալար՝ քիւ ֆիւրլէրի հավայա սաշըլըր ։ զի-
րա իւկիւթլէնմիշ ճանլար փրկութիւնա եէթիշէ-
ճէրլէր : Տէյէլիմ իմտի պիզտէ, Առուն լէ ը-
նոյն Այորիամ, ձնոց գուռ մուցն ջողլուցը զէլուն վեցո-
ղին, և կարծանեցնէ զոյ մէշենոյն սոդանոյի :

○—————○

ՊԼ. Պ ԵՒԿԻՐՄԻ ԻՎ. Ի Ն' Ի

ԱԵ ԱՌԱՋԻՆԻՆ նիճէ ունկնդէ կուլէրէմու ուր :

Սասըլ քի եօքարտա զեքըր եթտիք, ՀՅ Եֆէն-
տիմիզ խաչըն իւզէրինտէ պիզիմ կիւնահ-
լարըմըզըն ափ օլմասը իշխն էօմրիւնիւ ֆիտա եթ-
մի՝ պէօյլէ տէ վալիտէսի խաչըն տիպինտէ գուր-
պան օլտու՝ թէք պիզ կիւնահտան քուրթուլուպ՝
Ալլահ իլէ պարըշըպ՝ փրկութիւնա եէթիշէլիմ ։
Եյ իմտի պու ազիզ վալիտէ օլ քըտար զահմէթ
շէբտիրտէն սօնրա շիմտի պիզի ունուտուրմու,
տայյմա պիզիմ քայրէթիմիզտէ օլմազմը՝ քի պու տիւ-
նեանըն քըրթընավարընըն իշխնտէ զայ օլմայալըմ ։
Տիւշ-

Տիւշմէնիմիզին նէ քրտար ղալիպ օլտուղունու
կէօրտիւք . պու տիւշմէնին չունքի պաշնը և-
զէյօր՝ պիզի տէ օնուն էլինտէն խելաս էթմէզի :
Պու պապտէ սէ պապալարըն ալէսէվիյէ քարոզ-
լարընտա վերտիբլէրի նտսիհէթլէրի սէօյէյէլիմ .
օնլարտան փէք կիւզէլ աղնաշըլըր ազիզ վալիտէ-
միզին պիզէ օլան մուհապպէթի , մերհամէթի , վէ-
քայրէթի : Խմտի սթլար պու վալիտէնին մէթհինի
էթմէթլէրինտէ պիզէ պէօյլէ աղնատրոլար , քի Վ.լ-
լահ էֆէնտիմիզին պէօյիք պիր քէրէթի ինայէթի
օլտու պու վալիտէյի պիզէ մերհամէթլի անտ վէր-
տիղինտէ . Նիշնիքի էկէր պիզ օնա նիճէ վաճիռ
տիր՝ քուլուք խտէրսէք , էպէտիլ փրկութիւնու
սահիհ պուլուրուզ : Պու էֆիլտէն՝ էկէր տէրլէր ,
պիր թէհլիքէտէ պուլունուրսան իմտատքնա չաղք
Մարիամը՝ տէրտինէ տէրման պուլուրսուն : Էկէր
պու տիւնեանըն տէնիզինտէ չալքանըպ կէզէյօր-
սան՝ կէօզէրինի չէվիր պու հիւսիւս երլուղընա՝
սէլամէթ իլիմանը պուլուրսուն : Էկէր չէյթան
էվկալէրի սէնի ալթ իւսթ էտիպ՝ քարանլըքտա
քալըրսան՝ չաղքը եարտըմընա Մարիամը՝ չափուք
սապահ եըլուղընը կէօրիւրսիւն : Էկէր քէպսյիր
կիւնահլար՝ մաղըռուզուք՝ քրսկանծլըք՝ թամահ վէ-
սայրըլարոը եիւրէյինիզին քափուսունու վուրուպ՝
հէօքմ էթմէք իստէրլէրսէ՝ չափուք քօշուն Մա-
րիամա , օ թաքիքէ էմին օլուրսունուզ : Էկէր
կիւնահլարըն չօքլուղունտան վէ աղըրլողընտան
պաթարըզ տէյի քօրքունուզ վարըսա , եախօթ
խղճմտանք ըրահաթսըզլըզնտան ումուտ քէսիք-
լէք կէլիրսէ՝ տիւշիւն պու մերհամէթլի վալիտէնին
սյաքլարընա , եիւրիւնիւզտէն քռարթուլուրսու-
նուզ , վէ ըրահաթլըք պուլուրսունուզ . թէհլ-

54 Պապ 22. ԱՅ Հոյս նէմէ ձալէտէմէ ու ու ու
քէլէրինիզտէ, սըքընթըլարընըղտա՝ շիւափէլէրին
նիզտէ եաքլաշըն օնա, թաթլը իսմինի լիսանընըղ-
տան պըրաքմայըն՝ մուհապակէթինի եիւրէյինիզտէ
աաբլայըն : Եկէր իստէրսէնիդ սիզէ բարեխօս օլ-
սուն, վարքընըղը թէմիզէյին . եկէր ումուտունու-
զու օնա պըրաքըրսանըղ՝ քօրքուլարտան էմին
օլուրսունուզ՝ օ սիզի թութարսա՛ տիւշմէզսինիդ .
օ սիզէ եօլ կէօստէրիրսէ՝ սէլամէթտէսինիդ, մու-
հապակէթինէ լայլք օլուրսանըղ՝ ճէննէթին քա-
փուսունա վարմըշ օլուրսունուզ : Պունա մէնէնտ
սէօզէր իլէ սէլար պիզէ աղնատըրլար սը վալի-
տէմիզին պէօյիւքլիւյիւնիւ՝ մէրհամէթինի վէ մու-
հապակէթինի պիզ էտնա էվլաթլարընա : Եյ իմ-
տի հա՞նկը՝ ինսան մէկէր ֆիքիրսիդ օլա՝ պէօյէ
վալիտէնին քըյմէթինի պիլմէզ, օնա քուլուք
էթմէզէ հավէս իթմէզ, վէ քէնետինէ օնու տէնտ
էթմէզ, քի կէրէք սաղլողընտա թէհլիքէրտէն է-
մին օլուն, վէ կէրէք էօլիւմ սահէթինտէ շէյ-
թանըն էվկալէրինտէն, փորձութիւնլարընտան խէ-
լաս օլուպ՝ թահքիք ումուտուլա, վէ ֆէրահլըդ ի-
լէ արքայութիւնուն փառքընա լայլք օլուն :

○—————○

ՊԵՊ ԵՒԿԻՐՄԻ ԻՒԶԻՏԱՌԻ
Պիկ նէմէ այ հոյս ԱՇածինին էլլադը
օլաճապէզ :

Ըիւնքի կէօրտիւք սր ԱՇածինին պիզէ մըր-
համէթլի, վէ մուհապակէթլի օլուղունու-
շէօյլէքի հէր տէրտիմիզէ տէրման օլույօր, սահքի
միրկութիւնա եէթիշմէմիզ օնուն շէֆայէթմիլիդի
իլէ

իլէ օլածաք . լազրմ տըր քի պու պապտէ էջրէ-
նէլիմ պիզ տէ նիճէ օնա էվլատ օլածաղըզ , վէ նէ
եօլ թութմալըյըզ , քի սալլովըմըզտա էվլատ
նազարը իլէ պիզէ պաքսըն , վէ էօլիւմ սահաթի-
միզտէ պիզիթէսէլլա էթսին, աղըրլարըմըզ ֆէրահ-
լանտըրաըն՝ վէ օ թաքիքէլէրտէ եիւրէյիմիզի տիւ-
նեատան այլրաըն : Այ իմափի իքի թիւրլիւ եօլ
թութմալըյըզ , պիրի ներքին , պիրի արտաքին :
Ա, երքին եօլ տէտիդիմիզ պունտա քարէր վէրիր :
Այւնպի էվլատը չըն , վէ քէնտինին եիւրէյի պիզիմ
կիւնահարըմըզտան ետրէլէնտի , քարզ տըր քի
պիզտէ մահացու կիւնահատան իբրահի իտէլիմ՝ քա-
շալըմ՝ վէ կիւնահի թէհիքէսինէ քէնտիմիզի քո-
մայալըմ : Օիրա նիճէ օլապիլիր , քի պիր ինստա-
եա մահացու կիւնահատա պուլունուրսա , եա մէյիլ-
լի օլուրսա՝ պէօյէ թէմիզ վալիտէնին կէօզէրինէ-
շիրին կէօրիւնիւն : Պիր էվլատըն մուհապպէթի
վարըսա եիւրէյինտէ վալիտէսինէ՝ տիւշիւնիւր՝ քայ-
րէթ էտէր՝ հավէսլէնիր վալիտէսինէ հօշ կէօրիւ-
նէճէք ամէլէր էթմէղէ , հէր տայըրմ էմրինէ կէօ-
րէ եաշամաղա : Ամմա պիզ նա՞որլ էթմէլիյիզ , քի
սր Ածածինէ քէնտիմիզի պէյէնտիրէլիմ : Իշտէ
եօլու պու տուր : Կէրէք բաւհանի , կէրէք թէ-
նանի սայրը ինսանլարտան զիյատէ պիզտէ պիր
էյլիր կէօրիւրսէք , վէ պու սէպէպտէն մաղուլ-
լուք՝ քիպիրլիք տալկալարը եիւրէյիմիզի քալտըրը-
սա չափուք կէօզիւմիւզիւն կօնիւնէ կէթիրէլիմ որ
Ածածինին խոնարհըզընը , վէ տիւշիւնէլիմ քի
պու առաքինութիւնու իլէ Յնու կէօյլէրտէն եիւ-
րէյինէ էնտիրտի , վէ վալիտէսի օլմաղա լայլք օլ-
տու . վէ պու խոնարհըզընը իլէ՝ ճան իլէ վէ թէն-
իլէ կէօյէ եիւճէլտի : Պունա քէզալիք էօրքէ մա-

յ 6 Պատ 23. «Եւ ի մէ ան կոյսառն է վարչապահ»
քաղընըն ալէ ֆի թու թու շուտ եիւրէյի միզտէ՝ քիւ-
ֆիւրէ՝ պէմտու վայա՝ ին թիշարա թէ փրէնտիրիր-
սէ պիզի, ոք կոյսուն համբերու թիւնլարընը ֆիք-
րի միզէ կէ թիրէլիմ. ինսանլարտոն նէ պէմտ ամել-
լէր կերտիւ, պիր քիւմնիք եփտէ օթուրուպ՝ չօք
սէնէ ինսանլար քէնտինի վէ է վատընը թանըմա-
տըլար. չարչարանք կիւնլէրինտէ ու քըտար աճը-
լորը մէրթլիք իլէ չէքտի: Խմտի պիղ տէ օնուն-
հաթրը իշխն, օնա պէյնզէր օլմաք իշխն պիր աղ
խոնարհութի, պիր տղ համբերու թի էթմէլի տէյ-
նլմիյիդ: Հոգեոր շէյլէրտէ սօվուքլուք տույտու-
ղումուղտա՝ Ալահ մուհապէթի, քարտաշ մու-
հապակէթի կէօրմէզսէք պիզտէ՝ պու վալիտէնին
քէսկին մուհապակէթինի, ինսանլարա էթտիյի
կլիքրէրէ ֆիքիրէ կէթիրէլիմ, թէզվարի եիւրէմի-
միզտէ մուհապակէթ աթէշի փէյտահ օլուր. նէ-
թիճէ պու վալիտէնին է վատընը օլմաք իստէրսէք:
վէ է վատընըն վալիտէնին արասընտա ու կունլուք՝
պէնզէրլիք օլմալըյըսա՝ պիզիմտէ եիւրէյի միզտէ
հալիս պուլունմալը պու վալիտէնին առաքինու-
թիւնլարընը քուլանմաղա: Խշտէ ներքին եօլ
պու տուր: Կէլէլիմ արտաքին եօլա. օ քի ներքին
եօլտա պիզի պէսլէմէ իշխն լազըմ տըր: Ալ-
լածածինին պիր եօրթուսու կէլտիյինտէ, օ կիւն
եիւրէյի միզտէ սէվինձ տույարաք սր պատարազը
տահա սըճաքլուլ իլէ կէօրմէք. օնուն իքրամընա
մսկուսու պիր տուվա էթմէք. պիր ֆուքարէյի
սէվինտիրմէք. պիր հաստացը՝ պիր տէրտլիյի թէ-
սէլլա էթմէք. օ կիւն պիր հոյումուղտան վազ
կէլմէյէ նիյէթ քօմաք. հէր կիւն պիր ջերմեռանչ
տուվա սէօյլէմէք, վէ սէպէպսիլ պըրսպմամաք.
եա պիր հոգեոր քիթապ ոքումաք, եա սէօհապէթ

Վիապ 23. Եւ ճեւ ավել կոյսառան է վաստակաբարք : 57
Տիմեք՝ շեղը քիքրիմիզտէ՝ երերէ յիմիզտէ՝ տիլի-
միզտէ՝ ամելիմիզտէ պու վալիտէնին էվաստը օլուու-
զումուզ նշանէլէրի կեօրիւնսիւն : Խշտէ պու
տուր արտաքին եօլ . էկէր պու իքի եօլու թու-
թարսաք՝ պիզ տէ էվաստ օլուրուզ սր Անձածինէ .
Ոչ ճէննէթտէ տէ կիւզէլլիդինի կեօրմէղէ լայլք
օլուրուզ :

○—————○

ՊԵ. ԳԵ. ԻԿ. ԻՐ. ՌՄ. ՏԵ. ՕՐ. ՏԻ. ՆԱ. ԻՒ.

ԱԲ Անդախնին ավալը , վե Հենահերէլէրէ
եւ արիլ եւ լուլք :

Պիմ քի խտէրաէ սր Անձածինին քերէ միէ-
րինի պիլմէք , օքուսուն հրաշագործ քիթա-
սլընը՝ օնտա մէվծիւթ պուլունուր : Պիզ ֆաքաթ
քուսուր պիրաքմամաք իշին քիթապըմըզը՝ պիր
քաչ թանէ քրսաաճա պատմութիւնարէթ իտէ-
րիզ պու պապտէ : Աստարար Գրիգոր սրանչելա-
գործ . Աիսկեսարիա եւպիսկոպոսու՝ սր Արքորդութիւ-
նորհուրդունու հիւ պիր թիւրլիւ քիքիրէ կեթի-
րէմէտիյինտէ եալվարտը սր Անձածինէ՝ քի եարտըմ
էթսին քէնտինէ . սր կոյս Հովհաննէս աւետարանիչ
իլէ կեօրիւնիւա՝ Գրիգորա տէտաի . իշտէ Հովհաննէսէ
աւանա սուսպա լույզն եւ արիլ , օնպան եօյընն , նէ ոէ
աւանա ֆարզ ուլու պէլմէ : Ար կիւրեղ հայրապետ
չար Անստորիլէ ճէնկ էտիալ՝ եկեղեցինին պէօյիւք
ածարան վարդապետի օլմուշ իքէն՝ պիր կարծիք
կիւնահը իշին սր Հովհանն ուկերերան իլէ պօզու-
շուապ՝ իթտահայէ տիւշտիւ : Ար կոյս կիւրեղ հայրա-
պետին էօլիւմիւ սահամինտէ քիքրինի աչտը՝ վէ
էք :

58 Պատ 24. Աթ իսյունան էլլակիզե էյլունը :

Էքսիբլիյինի թանըըըպ՝ Ասկերերանտան թողութիւն
տիլէյէրէք ճանընը թէսլիմ էթտի : Ար հովհան-
նէս դամասկացինին պիլէյինի քէստիլէրսէ չար
հերետիկուլար՝ սր կոյս քէնտի էլի իլէ պիթիշ-
տիրտի էլինի քօլունա՝ վէ պիր քըրմըզը պիլէզիք
նշանը պըրաքտը եարանըն իւղէրինէ շա էսլիմ-
ձէյէտէք : Վեծն սր Գրիգոր պապ՝ Շոռմա շէհրի-
նի եռւմուրճաքտան քուրթարմաք իշին սր Ե՛ծա-
ծինին պատկերքինի թափոր իլէ կէզտիրտի : պիւ-
թիւն ձէօմահաթ կէօրտիւ, քի Վ'իքայէլ հրեշտակ
քալէնին իւղէրինտէ էլինտէքի շիշի քընընա քո-
տու՝ վէ հաստալըք աքապինձէ քէսիլտի : Ար Ե-
տելքօնոս եպիսկոպոս Ե՛ծածինին տիւշմէնլէրի իլէ
մերտձէ ձէնկ էթտի իսէ՝ սր կոյս պիր կիւզէլ
շուրջառ փէշէլ էթտի : վէ սր հայրապետ քէն-
տինի պիւթիւն տիւնեանըն փատիշահլարընտան
զիատէ զէնկին սայարըտը : Վեծն Ե՛լպերտ օրու-
մայա նէ քըտար հավէսլի իտի՝ օլքըտար ալսմը եռ-
ղուտու : սր կոյսա եալվարտը, վէ օլ տէրէձէտէ
ածարան օլտու, քի սր Խմավմսս ագունացիյէ ուս-
տա օլտու : Ար Գրիգոր նարեկացի Տիւմէնին պիւ-
տիյի օ կիւզէլ քիթապընը սր Ե՛ծածինէ եալվա-
րարաք օնտան էօրէնէրէք եազու : Պունձուլայըն
հատուզ քէրէմլէր օլտու սրլարա : Խա կիւնահ-
քեարլէրէ : Վ'էնշուր Անրիամ եգիպտացի՝ չզք
սէնէ կիւնահքեար եաշոյլըպ՝ Խրուսաղէմէ կիթուի
իսէ, Ե՛ծածինին պիր պատկերքի էօյինտէ տուվա-
էտիպ՝ օլ քըտար աճը տույտու երիւրէյինտէ՝ քի ա-
նապատլարա կիտիպ՝ օլ քըտար սէնէ ապաշխա-
րանք չէքտի, վէ սր օլտու : Տիւնեայա շան վէր-
միշ տիր պու քարընըն քուրթուլմաօը զապիտ է-
լինտէն : Պու քարը՝ քօճասընը պօղազլամըշը ըտը :

Հա-

Պատր. 24. ԱՅ Հոյսուան Եմբակիոն Եցիլաքչը : 59

Հաքիմ տույուռ՝ մէ յտանտա տիրի տիրի եաքմազա
հէօքմ էթտի : Հասասլար կէօթիւրիւր իքէն քա-
րըյը՝ պիր Ածածին պատկերքի քարընըն կէօղիւ-
նէ իլիշիպ՝ փիւշման օլարաք եալվարտը սր կոյսա
քի քէնտինի քուրթարսըն օ քազէպտէն, օնան
սօնրա կիւնահսըզ եաշայըպ՝ ապաշխարանը ելէ
քէնտինէ հըզմէթ էտէրիտի : Խքի տէ ֆա աթէշին
իշինէ պըրաքտըլար քարըյը, չօք վաքիթ աթէ-
շին իշինտէ քալոր, վէ սաշընըն պիր թէլի պիլէ
քէտէրէնմէտի : Աօն սէօհպէթ տիւնեատէ հիշ պիր
մէմիշէթ եօք տաւր՝ հիշ պիր միլէթ եօքտուր, քի
սր Ածածինին քէրէմինի կէօրմէսին : Լաքին հէր
եէրտէն զիատէ քէնտի մէրհամէթինի, քէրէմինի
կէօստէրտի՝ նէրէտէ քէնտի իսմինէ վանքլար
պէօյիւք մատուրլար եափրլմըշ տըր՝ վէ օրայաքօշար-
լար կէրէք սրլար, վէ կէրէք կիւնահ.քէրլէր քէրէմ
տիւլմէք իշին ազիզ վալիտէլէրինտէն :

○—————○—————○—————○—————○—————○

ՊԵՂ ԵՒԿԻՐՄԻ ՊԼՅԱՇՆԱՇԻ:

ԱՅ Ածածինէ օլան գովլուստնէլը, վէ դուռըլը :

Կկեղեցինին սր պապալարը վէ ածարան վար-
դապետէրի հէր միլէթտէ պիրի պիրինտէն
քայրէթլի, վէ պիրիպիրինտէն իւստիւն օլտուլար
աղիղ վալիտէմիղի գովել՝ իփուարանել էթմէտէ :
“Աէ քի եազտըլարսա՝ պու քիթապճըքտա իշարէթ
էտէճէք օլսաք՝ նէ էօմիւր եէթիշիր, նէ քեահաթ :
Գիաքաթ եէթիշիր պիլէ պիլմէք աղտան չօք աղ-
նամազ իշին՝ քաջ թիւրյու եօլ քգւլանտըլար
պու վալիտէյի մէթհ էթմէք իշին, վէ օնա ըի-

ճաւ.

60 Պատ 25. ԱՅ ԱՆԴ անին գովանանուարը :
Ճալէր սունմաք իշին : Խլք է վվէլ կեօգէ կեօրիւ ,
նիւր եա ալէսէվի քարոզար , եա պիր եօրթու .
սունտա սէօյէտիքլէրի ներբողեան գովնսալէր :
Ասյը միլէթլէրին սթլարնը պիր թարաֆաքօյուալ
հէփիսինին չէշնիսինի տույմաք իշին եէթիշիր գրու
մաք սր Գրիդոր նարեկացինին ոլ կիւղէլ ճառը .
նը , քի պաշլար , Գրաւար ևմին դասաւայ :
Իքիւծի երգլէր՝ շարականլար՝ քի քիլիսէտէ օքու
նուրլար Անձածինին եօրթուարնտա , եամի՛ Երգ
աւելուայ , ծննդէան , Ձերակախիման , և այլն : Ոյուն
լուրտա նէ եիւծէ ֆիքերլէր վար , նէ կիւղէլիք վար
աղիմ օլան անճաք աղնայապիլիր : Իւշիւնծիւ
սուա՛րիծա թարիխինտէ քարոզար վէ աղօթքլար .
պունլար եկեղեցիլէրտէ՝ էվլէրտէ իպատէթ իլէ
սէօյլէնիրլէր : Պիզիմ եկեղեցիլէրիմիղտէ օքունան
սուալէրին են կիւղէլի օ տուր , Անյը սբ սուն
չէլ լւսոյն : Անիւնիմ ուսուալն ու Անձածին .
սայլը միլէթլէրտէն , Անըոյն ուն Անընամ :
Աննանայ , Անձածին : Ա լ լւտ լագունին : Արէշ
պաէ Տն : Ա լ լւտ ասուն ծովային : Տէօր
աիւնծիւ տաղլար՝ կէրէք հայծա , վէ կէրէք թիւրք
ճէ . պունլարը չօղու պասմա օլմուշ տուր , չօղու
էլ եաղըսը տըր : Պու քիթապըն սօնունտա պիր
թանէսինի քօրուզ , օնտան ճիւմլէսի պէլի օլուր ,
նէ իշտահ իլէ պու թարզ տաղլարը եափմըշլար
սր Անձածինէ ջերմեռանդ օլան ճանլար : Ա է քարզ
տըր քի քէնտի շէհէրիմիզին վանկընըն իքրամընա
օքունան տաղը քօյալլմ պուրածըթտա : Պու
տաղը նամտար Լնկուէրճեան Հարուի սարկաւագ
կարապետ կաթուղիկոսուն Լնկիւրիւ առաջնորդ
լուղունտա սէօյլէմիշտիր . վէ պու տուր :

Անկիւրիւ սաղընտա՞ ուլու քիլիսէ .
 Կերմիր թէրճումէտէ՝ պալ Վ'էյրէմ անէ .
 Եէտի պուրճ մուտէպպէր՝ մէսքեանի իսէ ,
 շոլ օվա եիւղիւնտէ՝ քալ Վ'էյրէմ անէ :
 Ուարաֆ Շնատօլտէ՝ եօք տուր միսալըն .
 Քատիմի թէմէլին՝ պէզուս իրսալըն .
 Եէտի ըլքըմտա շայ՝ օլմուշ վիսալըն ,
 նուր իսմին լէալէրտէ՝ լալ Վ'էյրէմ անէ .
 Պուհպանլար իչինտէ՝ հէփ ինժիլ քըրատ .
 բուզի շէպ օքուրլար՝ զէպուրլէ թէվրատ .
 Փայինէ եիւզ սիւրէն՝ քալմաղ ոլի մուրատ .
 Լնկիւրիւ տէվլէթի՝ պալ Վ'էյրէմ անէ :
 Ուլու փաղար կիւնտէ՝ եօլուն տօնանըր .
 Անէնտի կիւլիստան՝ շէվըէն տօլանըր .
 տէրունի տէմիւրտէ՝ ձանլար զյանըր ,
 ալտըքտա էլմասը՝ լալ Վ'էյրէմ անէ :
 • • • • • • • • • • • • •
 • • • • • • • • • • • • •
 Պին եիւզ ալթմըշ իւշտէ՝ էթտի պու մէթհի .
 քըյամէնամ շէմման՝ գուլուն պիր եէքտի .
 Վառթստան կէլտին կինէ Վառթսէ արզ էթտի ,
 սանա թէպիմ օլսուն՝ ալ Վ'էյրէմ անէ :

Պունա քէղալիք հէրլիսանտէ հաթսիզ տաղլէր
 ճափրալըշ տըր . պիր վաքիթ քրիստոնէլէրին ա-
 տէթի իտի մէջիսալէրտէ թաթլը եղանակլէր իլէ
 զքումաղա , վէ հաթտէ շիմտիքի վաքիտիմիզտէ
 զքունուր . լսքին կիւն պէ կիւն եէնի շըքմա թիւր-
 քիւլէր մէյտան սլտըղընտան , շէյթան օնլարը
 տահա հօշ կէօստէրիպ՝ պաթալ իթմէղէ շապա-
 լսյօր ԼՇ-Ճածինէ օլսն իքրամը , վէ իպատէթի : Լյա
 իմոի պիզ քայրէթ էտէլիմ վալիտէմիզին իսմինէ
 հաւ

ճ 2 Պատ 52. ԱՅ Ի Ճածինին Գոլաստանը ըստ :
Նախը լան քարողաւը՝ դովասանեցը օքումաղաւ :
շարականելարը վէ առւալերի տիլիմիզտէն եքսիք
եթմ. մ. կէ, վէ տաղլարը նըտա կէրէք ուրախութի
կիւնլերիմիզտէ, կէրէք տրտմութի կիւնլերիմիզտէ
քուլանմաղաւ . վէ պէջլէ վալիտէմիզի սէվիշ, վէ
օնա հըզմէթ եթմիշ օլուրուղ :

Ա Ե Բ Տ Հ

4

